Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metų:
Amerikoje.....$2.00
I Užmarį.....$3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirasżant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priduti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 48 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 30 Lapkriczio (November) 1900 m. Metas VIII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Sziaurini Amerika.

Paskutiniuose laikuose alaus leidėjai ir aptiekoriai nutarė reikalauti numažinimo karės laike uždėtų mokesczių ant alaus ir ant patentinių vaistų. Savo reikalavimus iszsiuntė kongreso pasiuntiniams. Tuli pasiuntiniai tam reikalavimui pritaria ir klausymas numažinimo mokėsczių bus paduotas ant kongreso susirinkimo.

Amerikos karės ministeris atkako ant Kubos, norėdamas pats persitikrinti apie tikrą dalykų stovį. Jis savo kalboj į kubieczius iszsitarė, jog skaitydamas laikraszczių garsinamas žinias, visai klaidžią turėjo nuomonę apie kubieczius, laikė juos už nesubrendusius, ne galinczius suprasti savo reikalų ir ne galinczius rėdyti savo krasztą. Ant vietos pamatęs, jog laikraszcziai paduoda neteisingas žinias (isz to amerikoniszkei laikraszcziai garsus yra visame sviete) ir jog Kubą galima laikyti už laimingiausią krasztą ant svieto. Karės ministeris pažadėjo kubiecziams visiszką neprigulmystę, bet gaila, kad ne pasakė nuo kada, o tas klausymas yra labai svarbus.

Ant Filipinų salų kova terp ginanczių savo krasztą nuo ne geistinų ir nepraszytų globėjų traukiasi dabar smarkiaus, amerikoniszki kariaunos virszinįkai subruzdo labiaus ir jau su didesnėms pajiegoms traukia į salų vidurius. Musziai nuolatai atsitinka ir tai ne tik ant svarbiausios salos Luzon, bet ir ant kitų. Ant salos Panay amerikonai, kaip sako, užėmė tvirczіausią pasikėlėlių tvirtynę, bet ją ginanti filipiniecziai, nors jų buvo tik keli szimtai, pasitraukė, ir paimti amerikonams nesidavė. Muszyje keli amerikonai likosi užmuszti ir paszauti. Kiek nužudė savo žmonių filipieniecziai, tikrai ne žinia, bet turbut ne daugiausiai, kadangi jų buvo vos poras szimtų, taigi penkissyk mažiau negu amerikonų. Ant tos paczios salos, po Bagoson buvo teiposgi gana karsztas sutikimas amerikonų su filipiniecziais, bet paskutinių tik 50 turėjo karabinus, 200 gi apsiginklavę buvo su peiliais ir pikėms. Tame susitikime amerikonai nužudė tris kareivius ir vieną oficierą.

Kovoje ant Filipinų, juo toliaus, juo labiaus amerikonai pradeda mėgždžioti anglijonus. Pereitos sanvaitės ketverge mieste Dugupan, ant salos Luzon, keturi filipiniecziai likosi pakarti. Jie buvo apskųsti už padegimą ir už užmuszimą dviejų amerikoniszkų kareivių. Kareiviszki sudai dabar nuolatai sprendžia filipinieczius ant nužudymo. Tuom tarpu filipiniecziai laikomi už nuožmius, elgiasi daug žmoniszkiaus: jie ne tik ne atkerszyja amerikonams, bet paimtus į nelaisvę kareivius ir oficierus ne laiko, bet paliuosuoja. Pats paliuosuoti liudyja, kad juos laikė gerai, o amerikonai degina czielus kaimus ir miestelius, užmusza ne vieną beginklį filipinietį.

Karė Chinuose.

Svetimų krasztų ambasadoriai visgi j[illegible] sziol dar [illegible] sutar[illegible]mylių ilgi[illegible] kokių galima su Chinais susitaikyti. Isz to Chinų randas naudojasi, tikėdamas, jog turinti kariauną Chinuose krasztai terp savęs susipjaus. Gal tas ir atsitiks, bet dar ne szį metą. Vokiszki laikraszcziai už visus nesutikimus kaltina Ameriką, kuri buk yisu savo pasielgimu drąsina chinieczius. Amerika mat nereikalauja, idant butų pakarti augszcziausi chiniszki urėdnįkai dalyvavę europieczių skerdynėse; ne reikalauja to teiposgi Maskolija, Prancuzija ir Japonija, bet pasiganėdina jų iszvijimu isz Chinų; nužudymo reikalauja vien Vokietija ir Anglija; Italijos randas pagarsino, kad jo mieriai Chinuose atsiekti, ambasadoriai likosi iszliuosuoti, todėl italiszka kariauna ten nereikalinga ir ji bus atszaukta.

Nesikentimas terp Anglijos ir Maskolijos Chinuose duodasi užtėmyti ant kiekvieno žingsnio. Sztai aplinkinėse Tien Tsin buvo prigulintis anglijonams geležinkelis, kurį paskui chinieczіai iszardė. Geležinkelį tą maskoliai apvaldė ir pataisė. Anglijonai reikalavo sugrąžinimo geležinkelio; maskoliai pažadėjo tą padaryti, bet paskui, lyg laikydami anglijonus ant juoko, savo pažadėjimą atsiėmė atgal ir dabar sako, kad geležinkelio tol neatiduos anglijonams, kol maskoliszka kariauna stovės Tien Tsin aplinkinėse; net už perveżimą angliszkos kariaunos ir amunicijos turi maskoliams mokėti jų paskirtą mokestį.

Aplinkinėse Pekino maža vokiszkos kariaunos dalis, isztraukusi į vakarus nuo miesto, patiko prieszais stovinczias dideles chinieczių pajiegas ir turėjo grįžti atgal. Kita gi vokiszkos kariaunos dalis isztraukė į sziaurius. Ji pasiekė jau miestą Kalgan, prie didėsės sienos. Ant viso to kelio niekur ne patiko nė jokio chinieczių pasiprieszinimo. Už didžiojo muro europeiszkos kariaunos pasižadėjo neiti, kadangi visus tuos krasztus Maskolija apsiėmė suvaldyti.

Mandžurijoj vėl atsirado didesnės chinieczių pajiegos, su kurioms maskoliai nuolatai turi susimuszimus. Ant dabojimo maskoliszko geležinkelio, vedamo per Mandžuriją, kurio dalį 300 viorstų iszardė pasikėlėliai, maskoliai sutraukė 10000 kazokų.

Pietinėse Chinų provincijose chinieczіai skerdžia vėl krikszczionis ir misijonierius. Daug prancuziszkų, angliszkų ir amerikoniszkų misijų bokserai isznaikino; kitoms gi spėjo ateiti į pagelbą terptautiszka kariauna ir nuo chinieczių apgulimo iszliuosavo.

Visų kariaunų vadovas, vokiszkas jenerolas Waldersee, priėmė chiniszkus tarybų komisorius Li Hung Czangą ir Czingą ir davė jiems suprasti, kad chinieczіai turės pasiduoti ir juo greicziaus priims ambasadorių apdirbtas iszlygas, juo pigiaus jiems atseis susitaikymas, kadangi juo ilgiaus stovės Chinuose svetima kariauna, juo didesnius kasztus reiks Chinams užmokėti. Nežinia vienok, ar tuom Chinų komisorius pertikrins ar ne.

Karė Afrikoj.

Transvaaliaus prezidentas Krueger atkako jau į Prancuziją. Kaip isz syk tikėjo, holandiszkas laivas Gelderland atgabeno jį į pietinės Prancuzijos portą Marsiliją. Priesz portą susirinko 100000 žmonių ant priėmimo nelaimingo Transvaaliaus prezidento. Visi susirinkę sveikino karštai Kruegerį. Dar priesz jo atplaukimą visi angliszki laivai apleido portą, nežinia ar isz savo valios, ar gal porto valdžios liepė jiems pasitraukti. Krueger laikė kalbas, kuriose apskundė angliszkus karės vedėjus kaipo nežmoniszkus skerdėjus burų ir mindžiotojus terptautiszkų tiesų. "Kariavau nuo jaunystos su nuožmiais kafrais, pasakė Krueger, bet galiu pasakyti, jog anglijonai savo nežmoniszkais darbais toli užpakalyj palieka nuožmius kafrus; dabartinė karė yra tai ne karė, bet skerdynės, anglijonai skerdžia ir skriaudžia ne tik kariaujanczius, bet teiposgi burų moteris ir vaikus.

Isz Marsilijos Krueger iszkeliavo į Paryžių. Ant kelio laikė prakalbas į susirinkusias jį pasveikinti miestuose Avignon, Lyone, Dijone. Paryžiuj atlankė jis Prancuzijos prezidentą, o tas paskui atsilankė pas Kruegerį. Atlankė jį pas kui augszcziausi Prancuzijos urėdnįkai, teiposgi užrubežinių dalykų ministeris Delcasse. Vienoje isz savo kalbų Krueger iszsitarė, jog jis atkako į Europą jieszkoti užtarimo ir pagelbos be priežasties anglijonų užpultai jo tėvynei. Jeigu gi pagelbos ne ras, tai sugrįž atgal ir ves kovą toliaus už laisvę savo kraszto, kol bus nors vienas gyvas buras, moteris arba galintis neszioti ginklą vaikas. Ar pasiseks vienok ką pelnyti Europoj, dabar ne galima įspėti. Randai už burus žinoma, ne nori su Anglija pyktiesi ir vesti karę, bet randą į karę gali pati tauta įstumti; o prancuzai, kaip visiems yra žinoma, turi karsztą kraują. Ant saugojimo angliszko konsuliato Marsilijoj ir Paryžiuj, teiposgi angliszkos ambasados, reikėjo užtraukti gvardijos kordoną; kitaip prancuzų minios butų visus langus iszdaužę. Jeigu tų minių bijosi randas, tai ant jų užganėdinimo gal but priverstas ką nors daryti. Už užtarimą už burus Anglija ne pradės karės su Prancuzija, kadangi Afrikoj visi Anglijos silpnumą pamatė.

Isz Paryžiaus Krueger keliauja tiesiog į Holandiją. Belgijoj visai ne apsistos. Kur keliaus paskui, dar nežinia. Jeigu jis atsilankytų ir į Maskoliją, bus tai ženklu, kad jam pasisekė iszgauti Maskolijos pritarimą ir iszmelsti jos pagelbą.

Tuom tarpu Afrikoj karė traukiasi savo keliu ir paskutinėj sanvaitėj anglijonai ne gali pasigirti nė jokiu svarbesniu nuveiktu darbu. Iszsiųstas priesz Bothą jenerolas French turėjo skubiai grįžti į Johanisburgą, beveik iki czia vijo jį Botha. De Wett atsirado aplinkinėse Bloemfontein ir sunkina priveżimą maisto anglijonams ėsantiems Transvaaliuje, kur ne tik gyventojams, bet ir angliszkiems kareiviams taukiai reikia badą kęsti. Angliszkos kariaunos virszinįkas Roberts nupuolė nuo arklio ir gana skaudžiai apsikulė. Szitas angliszkas virszinįkas atsiszaukė į randą reikalaudamas 20000 naujų kareivių ant karės į Afriką.

□Suanglėjęs airys Kitchener, paėmęs kariauną į savo rankas, elgiasi daug bjauriaus už Robertsą, kuris teiposgi savo nežmoniszkais darbais gana pagarsėjo. Kitchener dabar stengiasi mažas burų dalis atskirti vieną nuo kitos; ramiai gyvenanczių burų szeimynas rengiasi suvaryti į miestus, kur yra angliszki garnizonai. Gyventojus tų apskriczių, kur yra ginkluoti burai, jis žada suvaryti į vieną kruvą ir laikyti kaipo nelaisvius po angliszkos kariaunos sargyba, isznaikyti valgio produktus, pagautus su ginklu sykį pasidavusius burus iszszaudyti. Visus apskriczius, kur laikysis ginkluoti burai, isznaikyti teip, kad akmuo ant akmens ne pasiliktų; iszdeginti visas farmas prie geležinkelių ir telegrafų, jeigu kas iszardytų kelią, arba nutrauktų telegrafo dratą. Na, argi tai tinkanti civilizuoto kraszto vadovui padavadyjimai?

Maskolija.

Apie caro ligą ateinanczios žinios viena kitai priesztaraujа. Vienas Londono laikrasztis net buvo pagarsinęs, buk caras numirė, tik maskoliszkas randas, bijodamas maisztų, tą slepia. Net vokiszki laikraszcziai, kurie mažiau už angliszkus mėgsta melą, vieną dieną garsina, buk caro pajiegos drutinasi ir buk galima laukti greito iszgijimo, ant rytojaus vėl garsina visai prieszingai: buk maža viltis ant iszgijimo, kadangi carą ant syk atlankė kelios ligos: sziltinė, plauczių uždegimas, nervinis drugys ir smegenų uždegimas, kurį buk pagimdė smugis, kokį nuo vieno policisto seniai caras gavo į galvą važiuodamas Japonijos sostapilės ulyczioms. Daugumas laikraszczių, jeigu ir tiki, kad caras gali iszgyti, tai visgi garsina, jog liga užsitrauks bent iki vasario mėnesio, o tuom tarpu reiks Maskolijoj parengti regenciją ant iszvadavimo serganczio caro. Net isz paskutinio daktarų biuletino matyt, jog caro sveikata ne pagerėjo, bet eina jis silpnyn. Pagal paskutinį daktarų biuletiną kuno karsztis 25 d. lapkriczio po pietų buvo 103,4°, vakare 102,2° pagal Fahrenheito termometrą (jo Maskolijoj visai ne vartoja). Pulso muszimų 89 per minutą. Taigi matyt, kad karsztis kuno didesnis negu pirma buvo. Kadangi caras ir teip ne priguli prie drutų, tai jo liga isz tikro gal mirczia pasibaigti.

Pietinė Amerika.

Isz Columbijos vėl priesztaraujanczios ateina žinios apie revoliuciją. Pagal vienas, matyt rando paleistas žinias, randas su visu sumuszė revoliucijonierių pajiegas, paėmė į nelaisvę tris jenerolus; pagal gi p;ivatiszkas žinias rando kariauna likosi revoliucijonierių sumuszta.

Ant atsibuvusio Madride iszpaniszkų republikų kongreso, delegatai nutarė laikytiesi su tautoms lotyniszkos kilmės, visus nesutikimus terp savęs pavesti ant iszriszimo santaikos sudo. Paskutinį nutarimą priėmė visi krasztai pietinės Amerikos iszėmus vien turinczios geriausiai suorganizuotą kariauną republikos Chili. Kadangi kitos republikos nori priversti ir Chili pasiduoti tam nutarimui, tai isz to, kaip spėja tuli laikraszcziai, gali užgimti karė. Taigi ir kongresas, vietoj santaikos, pagimdytų karę.

Isz Lietuwos.

—o—

Isz Lietuwiszko Minsko.

Ateinancziuose metuose, ant paminėjimo sawo 30 m. sukaktuwių, Minsko žemdarbių draugystė rengia wisos Lietuwos parodą mieste Minske. Parodoj galės dalywauti žemdarbiai lietuwiszkų gubernijų, iszėmus Suwalkų gubernijos; teipogi Mazrusiszkų gubernijų. Draugystė iki sziol iszsiuntinėjo jau 3500 užpraszymų. Kasztai parengimo parodos iszskaityti ant 26000 rubl. Ant parodos bus teiposgi dalis paszwęsta kaimieczių naminiems iszdirbimams.

Prie Minsko žemdarbystės draugystės susitwėrė specijaliszka dalis pagelbėjimo tarnaujanczių pas žemdarbius, teiposgi žemdarbiszkų darbinįkų. Jeigu surinks užtektinai sanarių prigulinczių prie tos draugystės dalies, tai ji duos paszelpą žemdarbių pagelbinįkams, darbinįkams, teiposgi jų szeimynoms laike ligos ir kitokiuose atsitikimuose; duos teiposgi dowanas dorniems darbinįkams ir tarnaujantiems ypacz iszbuwusiems per ilgesnį laiką ant wienos wietos. Turtai ant to susirinks: isz mokesczių nuo sanarių, paszelpos nuo rando ir žemdarbystės draugystės, isz aukų, nuoszimczių nuo kapitalų ir mokesczių nuo žemdarbių ir darbinįkų parupinant jiems wietas. Szita nauja draugystė rupins teiposgi wietas žemdarbių pagelbinįkams ir darbinįkams.

Isz Dinaburgo, Witebsko gub.

Į Dinaburgą atkako Wilniaus mokslinio apskriczio wirszinįkas ir terp kitko su miesto rodos sanariais rodawyjosi apie parupinimą krikszczioniszkos amatų mokyklos. Užmanymui tam mokslinio apskriczio užweizėtojas pritaria, tik nežada nuo rando paszelpos ant parengimo ir užlaikymo minėtos mokyklos. Dinaburge wien krikszczionys ne turi amatų mokyklos, žydai gi jau seniai turi parengę tokią mokyklą ir užlaiko ją sawo kasztais, be jokio prisidėjimo rando.

Žemdarbystės mokykla.

Kauno gubernijoj neužilgio ketina parengti 6 kliasų žemdarbystės mokyklą. Užmanytojais tokios mokyklos yra bajorų marszelga Kauno gubernijos ir Kauno gubernatorius. Ant uždėjimo mokyklos nuo Kauno gubernijos bajorijos yra 100000 rubl.; tiek jau žada pridėti maskoliszkas randas. Bajorai paskyrė 400 desiatinų žemės ant parengimo paweikslingos žemdarbiszkos ukės; jie duoda medegą ant pastatymo reikalingų triobų. Užlaikymas mokyklos kasztuos po 40000 rub. kas metą, isz ko pusę duoda randas, kitą gi pusę suteiks žemiszki mokesczіai, kurie bus pakelti.

Isz Krinkų, Grodno gub.

Miestelis Krinkai turi apie 4000 gywentojų, yra tai wienas isz pramoningiausių Lietuwos miestelių, jame yra kaipo centras pramonės skurų iszdirbimo wisos Grodno gubernijos. Dabar Krinkuose yra 14 skurų iszdirbinyczių, kuriose dirba su wirszum 1000 darbinįkų. Darbai traukiasi per isztisus metus. Didžiausias uždarbis sausai dirbanczio meisterio yra 10 rubl. ant sanwaitės, bet yra uždirbanti ir po 25 rubl.; jų pagelbinįkai uždirba po 3—6 rubl. ant sanwaitės. Meisteriai szlapiose dalyse uždirba iki 7rb. jų gi pagelbinįkai po 3—5½ rubl. per sanwaitę. Darbas czia sunkus ir nesweikas, daktarų priežiuros nėra beweik nė jokios. Darbai szlapiose dalyse wedasi pagal seną budą su pagelba kalkių ir rugszczių, nuo ko darbinįkų rankos nudega, užsidengia žaizais. Darbdawiai prie darbo ne duoda darbinįkams ne jokių apsaugojanczių rankas įnagių.

Isz Smorgonės, Wilniaus gub.

Smorgonėj, Wilniaus gubernijoj, skurų iszdirbinyczioj Biczkowskio wėl wienas darbinįkas apsirgo siberiszku maru; užsikrėtė juom matomai nuo skurų pastipusių galwijų. Smorgonės skurų iszdirbinyczіose ir pirma buwo keli darbinįkų užsikrėtimai maru. Paskutinis wienok užsikrėtes ne numirs: jis yra dar ligonbutyj, bet jau gyja ir neužilgio gal su wisu iszgis.

Isz Wilniaus.

Wilniaus pigios walginyczios salėj wakarais prasidėjo jau pamokinanczios prelekcijos parengtos jaunų daktarų. Pirmą lekcją skaitė Dras Kowarskis: apie burtus ir įtikėjimus į juos ir waisius tokio įtikėjimo ypacz prie gydymo apsirgusių žmonių. Ant praktiszko parodymo wodingumo wisokių burtinįkų gydymo budų, Dras Kowarskis wartojo nykstanczius paweikslus.

31 d. spalių Wilniaus augsztesnių mokslų merginoms Mariniszkame institute atsibuwo iszkilmingas aktas ir drauge 30 metinės sukaktuwės uždėjimo instituto. Ant szių metų institute mokinasi 626 merginos, isz kurių 160 gywena institute. Nuo uždėjimo instituto iki dabar baigė jame mokslą 1335 merginos.

Maskoliszkas senatas paaiszkino, jog pagal ėsanczias tieses, pamokinanczias prelekcijos žmonėms turi tiesą rengti ir laikyti, apart dwasiszkijos, mokintojų rando mokyklų, teiposgi wisos kitos ypatos, kokias mokyklų užweizda ir gubernatoriai pripažįs isztikimais. Tokiu budu rengti žmonėms pamokinanczius skaitymus Lietuwoj turėtų tiesą ne nusidėje priesz waldžią lietuwiai sudžios, adwokatai, daktarai ir tt. Priderėtų jiems pabandyti, o gal pasisektų parengti ir lietuwiszkoj kalboj žmonėms pamokinanczias prelekcijas. Be bandymo waldžios daleidimo juk ne duos, jos ne jieszkos lietuwiszkų prelegentų.

Wiena isz mažesnių operos giesmininkių, apsirgusi, iszkeliawo į Prusus gydytiesi, bet ją Klaipėdoj apwogė, pawogė ne tik pinigus, bet ir wisus daiktus. Neliko niekò daugiaus, kaip grįžti atgal į Maskoliją. Atkakus iki Kaunui, sutirpo pinigai iki paskutiniam skatikui. Ant surinkimo pinigų ant tolesnės kelionės, Kaune parengė koncertą, bet isz to surinko wos 7 rubl., ko užteko wos ant atwažiawimo į Wilnių. Wilniuje parengtas koncertas nė jokio ne dawė pelno.

Wilniuje, apart jaunų daktarų, susitwėrė ir kitas rengimui pamokinanczių skaitymų komitetas; jis parengs per žiemą eiles sistematiszkų kursų isz wisokių mokslų. Programai kursų jau užtwirtinti Wilniaus mokslinio apskriczio wirszinįko.

Maskoliszka apszwietimo ministerija nusprendė, paskirtą ant rengimo naujų mokyklų Wilniaus mokslinisme apskrityje sumą po 3000 rubl. ant kiekwienos apskriczio gubernijos pakelti iki 5000rb. ant gubernijos ir teiposgi paskirti 12000 rubl. wirszaus ant reikalų žmonių apszwietimo Lietuwoj.

Ant Lydos ulyczios, gywenime žydo Lewino, policija sučmė pabėgusį isz Siberijos žmogžudį ir padegėją žydą Citroną.

Wilniuje stato dabar naują kalėjimą, kadangi senamė pe telpa wisi Lietuwos nusikaltėliai. Tegul randas rengia augsztesnes mokyklas, tegul gywentojams ne draudžia rengimo gerų žemesnių, tokių kokių gywentojai geidžia, tasyk užteks wietos ir senamo kalėjime, kadangi skaitlius nusidėjėlių sumažės.

Wilniaus tiesdarių butas perkratinėjo prową dwiejų caro tarnų: komisoriaus 2 policijos dalies Wilniuje Trafimowyczo ir jo pagelbinįko Szkliarowskio, apskųstų už kyszius, jų reikalawimą ir kitokius nusidėjimus. Sudas Szkliarowskį nusprendė ant atėmimo wisų užtarnautų tiesų ir iszsiuntimo į Tomsko gub.; Trafiomwyczių gi nusprendė tik ant iszbarimo.

Isz Wilniaus gubernijos.

Wisokios ligos wis dar nesiliauja Wilniaus gubernijoj. Pirmoje sanwaitėj lapkriczio mėnesio apsirgo mieste Wilniuj: sziltinėms 35 žmonės, kraujine 5, tymais 5, difteritu 5. Aszmėnų pawietyj: Smorgonėj du darbinįkai apsirgo sibiriszku maru. Szilinėms kaime Utkaunuose apsirgo 3, Sleżkuose 4; dwarе Werkuose 8, isz kurių 2 numirė. Rauplėms kaime Nowosaduose apsirgo 6, numirė gi 2.

Paskutinėj sanwaitėj spalių mėnesio apsirgo wisokioms limpanczioms ligoms 4656 galwijaj, isz ko pastipo 32. Awių apsirgo 1685, kiaulių 832. Disnos pawietyj maru apsirgo 13 kiaulių, pastipo 11. Aszmėnų pawietyj nuo sibiriszko maro pastipo 2 karwės.

Isz Druskenikų, Grodno gub.

Druskinikuose yra garsi Lietuwoj maudynių wieta, ji yra ant Nemuno kranto prieszais Liszkawą (Suwalkų gub.). Maudynės priguli maskoliszkai akcijonierių draugystei, kurios kapitalas isz pradžių buwo 600,000 rubl., nuo szių metų kapitalas sumažėjo iki 400,000 rubl. Specijaliszka draugystė užwadawo Druskenįkų maudynių draugystę ir sawo kasztais padirbo elektriszką geležinkelį nuo stacijos Poreczje, Peterburgo geležinkelio linijos, į Druskenikus. Į Druskenikus isz wisų Maskolijos, Lietuwos ir Lenkijos krasztų suwažiuoja ant wasaros daug ligonių gydytiesi gydanczioms maudynėms ir sweikų ant pasilinksminimo.

Isz Grodno.

Grodno gubernatorius Dobrowolskyj liekasi perkeltas į Peterburgą. Jis likosi pakeltas ant ober prokuratoriaus 1 departamento senato. Kas ateis jo wietoj į Grodną, dar nežinia. Wietiniai gywentojai laikė Dobrowolskį ne už bjauriausią maskolių.

Isz Londono, Anglijoj.

Terp Londono lietuwių werda lyg katile: wieni su noru ir pasiszwentimu dirba ant tautos labo, kiti gi tų darbus stabdo. Tokiose sanlygose sunku mums ką nors nuweikti, toks darbas gimdo waidus ir nesutikimus.

"Tėvynės Sarge" 28 liepos szių metų buwo pagarsinta, buk terp czianyksczių lietuwių renka aukas ant Motinelės Dr. ant naudos kankintinių (Motinelės Dr. neužsima szelpimu kankintinių, bet wien szelpimu besimokinanczios jaunuomenės. Motinelė gautų aukų ne kwituoja per "Lietuvą", todėl mes apie tas aukas nieko ne galime žinoti. Red.), bet iki sziol tų aukų ne matėme pakwituotų.

11 d. lapkriczio, kooperatywiszka draugystė "Lietuva" parengė pirmutinį balių. Sweczių ant baliaus susirinko diktai. Maži nesutikimai buwo terp sweczių ir baliaus rengėjų. Mat rengėjai, užkwiesdami ant baliaus, pakwietime ne parodė nė prekės tikietų (to ant pakwietimų tankiausiai ne parodo ir kitur. Red.), nė adreso komiteto, nė kas priguli prie komiteto (to teiposgi nėra reikalo rodyti ant pakwietimų; jeigu balių rengia draugystė, tai ji ir atsako, komitetą gi paskiria ant atlikimo paskirto jam darbo, bet priesz publiką wisgi atsako draugystė. Red.).

Įžangos bilietai buwo po 1 shil. Nusipirkę bilietus nežinojo, ar ir moterims reikia bilietus pirkti, ar joms įženga dykai. Kada pradėjo rinktiesi ant salės, pasirodė, kad moterims reikia mokėti po 6 penus. Daugeliui wyrų tas ne patiko ir tuli net sugrįžo namon.

Salė kasztawo 6 swarus sterlingus, muzikantai 5 swarus. Ant keno naudos balius buwo parengtas (jeigu Draugystė rengė balių, tai jeigu ypatiszko paskirimo pelnas ne turėjo, tai suprantama, jog turėjo eiti ant Draugystės naudos. Red.)? Pelnas turėjo but ne mažiausias.

Lietuwiams buwo labai ne smagu, kad kasoje ne galėjo susikalbėti lietuwiszkai, bilietų priwersti buwo praszyti lenkiszkai.

Sweezias.

Naujos knigos.

Žinyczia, Apszwiestesniuju Lietuwiu Laikrasztis, iszeinąs nepribuotame laike. Tilžeje. N 2. 96 puslap.

Szitame numeryj telpa sekanti straipsniai: Kas tai yra ciwilizacija? paraszė P. R.—Pirmą sykį ant Baltiko. Eilės. Paraszė M. Margelis.—Apie lietuwiszką Trakų tautystę. Paraszė Dras J. Basanawyczius.—Szis tas apie Langabartus bei Hunus. Paraszė Dras Savasis.—Apie lietuwiszkasias prawardes. Paraszė Dras Jonas Sp. — Swajonė. Paraszė Adomas Jakszias.—Lietuwiszkos kalbos gramatika Petro Krauszanczio. Paraszė Vaiszgantas.—Prasmės ir gražumas lietuwiszkų dainų. Paraszė A. J.—Apraszymas rankraszczių Wilniaus wieszos bibliotekos. Paraszė J. P.—Medega kun. A. Pabriežos biografijai. Paraszė Vaiszgantas.—Konradas Walenrodas. Paraszė M. Margulis. Toliaus eina smulkus rasztai: Rinkkime senus dokumentus.—Netingėkime raszyti kronikas.—Bažnytinės kalbos dalykai.—Kaunas lenkinamas.—Naujas giedojimas musų bažnyczіose.—Pasweikinimas wardo dienoje. Gaidos. Paraszė Mikolas Ruczas.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Koksai Browder isz Greenfield, Oh. iszrado prietaisą ant gelbėjimo žmonių nuo augsztutinių namų lubų, laike gaisro. Bandawones su ta prietaisa darė Chicagos ugnasargių bokszte: du sargai nuszoko į iszpliektą apaczioj prietaisą nuo treczių lubų ir nė wienas nė truputį ne užsigawo. Ugnasargių wirszinįkas pripažino prietaisą už atsakanczią sawo mieriui.

‖ Ant Paryžiaus parodos, epart kitų žingeidžių naujausių iszradimų, buwo teiposgi elektriszka wirtuwė ir peczius apkurimui gywenimų. Lygiai prie wirimo, kaip ir prie apkurimo gywenimų ne reikia nė anglių, nė kitokių deganczių medegų, bet atlieka wiską elektrika.

‖ Nuo senisi wisokių krasztų mokslinczіai laužo galwą, kaip galima padaryti nedeganczіu medį. Budas toks dabar tapo iszrastas: ant padarymo medžio nedeganczіu teip kaip akmuo, užtenka jį per 6—8 wal. mirkinti ir wirinti wandenyj, kuriame yra sutarpintos szitos medegos: borinė rugsztis, Salmiaks, fosforinė rugsztis, magnezija ir chlorinė magnezija. Szitame skystime iszwirintas medis wisai nesibijo ugnies ir nuo karszczio ir nuo liepsnos ne užsidega.

Preké pinigų.

Ruskas rublis po.....
Prusiszkos markės po...

Prie kiekwieno pinigo rikia pridėti 30c. ant pa[illegible]tų.

[illegible], kikas yra sėkliniai

Imperfect in original

Isz Amerikos.

Ingriuwo kastynes.

PARKERSBURG, W. VA. 24 d. lapkriczio nuslinkusi žemė iszardė czia penkias didžiausias anglių kastynes. Žmonių nelaimė ne pasiekė, kadangi,kada tas atsitiko, darbinjkai į olas dar ne buwo nusileidę.

Nesutikimai terp brolių milijonierių.

Amerikoj garsus yra isz sawo turtingumo Rockfelleriai; wienas isz jų, sawinjkas wisų Amerikos kerosino szaltinių, yra laikomas už didžiausią didžturtį ant swieto. Antrasis brolis buwo teiposgi turtingu, bet jis sawo turtus sukiszo į kastynes, kurios jie nuskendo; kaip jis twirtina, turtas jo prażuwo tik per prisidėjimą brolio, kurisai norėjo pigiai brolio kastynes gauti ir isztikro jas spwaldė. Už tai terp brolių užgimė didelis nesikentimas. Kada didžturtis pastatė puikų paminklą ant abiejų brolių tėwo kapo, szalę kurio gulėjo ir dwejatas waikų neturtingojo, tas liepė atkasti sawo waikus ir perkėlė jų grabus kitur. Mat milijonieriai, jeigu susipyksta, tai pykstasi dar bjauriaus negu neapszwiesti warguoliai.

Numirelis pergalejo gywą.

Mieste Utica, N. Y. laike paskutinių rinkimų wietą konstablio norėjo užimti du kandidatai, bet wienas isz jų, John Vanghe priesz rinkimus numirė, wardo jo wienok ne iszėmė isz kandidatų suraszo, ir balsawo kaipi kad jis butų gywu. Ir kas gi pasirodė? Numirėlis likosi iszrinktas, gywasis gi gawo 100 balsų mažiaus. Kas gi dabar bus? Numirelis juk ne gali urėdo užimti.

Pasimire iszradejas.

Mieste Savannah, Pa. pasimirė John Carter. Jis žinojo budą, kaip isz medwilnės aliejaus padirbti medegą turinczią wisame gumos ypatybes, bet apie budą dirbimo ne paliko nė jokių rasztų ir tasai budas, pasimirus iszradėjui, su juom drauge nuėjo į kapus. Iszradimas tas wienok buwo labai didelės wertės. Gaila, kad jis prapuolė.

Brangsta walgio produktai.

Isz New Yorko pranesza, kad tas pabrango weik wisi walgio produktai. Pirmiausiai 1 c. ant swaro pabrango mėsa, paskui swiestas, o dabar ir kiausziniai, kurių tuzinas kasztuoja jau 27 c. Mėsa pabrango jau ir Chicagoj, pabrangs be abejonės ir kiti walgio produktai.

Užmusztas ateiwys.

NEW YORK. Porą mėnesių atgal į ateiwių užweizdos ruimus atėjo jaunas italijonas ir praneszė užweizdos urėdnjkams, jog jo tėwas atkako ant laiwo į New Yorką ir iszlipo ant kranto, bet paskui prapuolė, pas sunų, kaip turėjo but, ne atkako, jis tapo sulaikytas ateiwių užweizdos. Kadangi nuo urėdnjkų ne gawo pakaktino iszaiszkinimo, italijonas pasiskundė augsztesnėms waldžioms. Iždo ministerijos inspektoriai atkako ant tirinėjimo ir jie "Barge Office" trioboj, kurioje laiko ateiwius, rado paslėptą negywėlio kuną. Kunas teip pagėdęs, jog isz jo ne galima pažinti,keno jis yra; mena, kad tai yra kunas tėwo ano jauno italijono, Bet kas jį užmuszė, nežinia. Ateiwių užweizdos urėdnjkai tyli apie tą atsitikimą. Bet isz tirinėjimų augsztesnių waldžių pasirodys kuo czia kaltė. Kiek žino, prapuolęs ano italijono tėwas turėjo su sawim diktai pinigų.

Sukurys.

Baisus sukurys siautė sztete Colorado ir kituose prie Uolinių kalnų. Ne buwo nė sniego nė lytaus, wėjas neszioje pieskų, grumstus, net didelius akmenis. Per wisą dieną nieks ne dryso isz namų iszeiti, kad neužmusztų lakiojanti akmens. Blėdys sukurio padarytos labai didelės: jis iszgriowė daug triobų lygiai miestuose kaip ir ant farmų.

Sniegas Kalifornijoj.

Iki sziol dar žmonelės ne gal labai rugoti ant szalczių Amerikoj. Teisybė, buwo užstoję szalcziai, buwo tuluose krasztuose ir pasnigę, aplinkinėse Uolinių kalnų ir dabar sniegas dar guli, kitur jis sutirpo. Sztetuose prie Pacifico paprastai žiema užstoja linksm[illegible]; szį metą wienok ir ten [illegible] guna aukszti. Pereito 992 Bremer[illegible] dieną Pacifico pakran- Rugp[illegible] 30, [illegible]shingtone, Oregone ir Kart[illegible] Kalifornijoj gerai pa- wisose [illegible]ptiek Milwau[illegible]ee sa[illegible]

Dinamito expliozija.

SHERMAN HILL, COL. Netoli nuo czia, ant Union Pacific geležinkelio atsitiko baisi dinamito expliozija, kurios du žmonės likosi į szmotus sudraskyti, o daug darbinjkų sunkiai sužeistų. Sudraskyti yra dinamito sawinjkai, per kurių neatsargumą atsitiko expliozija.

Nenori popiežiaus paskirto wyskupo.

Mieste Havanoj, ant salos Kubos, atsibuwo susirinkimas prieszų popiežiaus paskirto wyskupo Sbaretti. Kubiecziai nenori szito katalikiszkos bažnyczios wirszinjko, kadangi jis per daug prilankus amerikonams ir geidžia jiems palengwinti uždėjimą kubiecziams amerikoniszko jungo. Už tai jie nori priwersti wyskupą Sbaretti pasitraukti nuo wietos ir jo wietoj reikalauja tikro kubieczio.

Iszwirės kunas.

PAGOSA JUNCTION. Netoli nuo czia yra werdanczio wandens szaltiniai. 25 d. lapkriczio tuose szaltiniuose užtiko su wisu iszwirusį kuną wyriszkio, kokio ten Smitho, ne žinia isz kur czia atėjusio. Kadangi jis aplinkinėse niekur ne galėjo gaut darbo, tai mena, jog jis, norėdamas sau galą padaryti, tyczia szoko į werdanczio szaltinio wandenį ir jame iszwirė.

Twanai.

ANAHEIM, CAL. Aplinkinėse szito miesto užgimė dideli twanai. Pylimai Santa Anna likosi wandens iszardyti ir wisa klonis užlieta ant 15 pėdų giliai. Wanduo dar wis kyla. Jeigu teip bus toliaus, tai twanas užlies wisą Anaheim miestelį. Wanduo užliejo katalikiszkas kapines. Su wirszum 100 szeimynų turėjo kraustytiesi isz wandens užlietų namų.

Musze perkunas.

MASILLON, OH. 23 d. lapkriczio, laike diewmaldystos metodistų bažnyczioj, žaibas perėjo elektriszkais dratais,trenkė į bažnyczią ir apswaigino weik wisus susirinkusius ant diewmaldystos. Wiena isz apswaigintų, kaip daktarai twirtina, apswaiginta mirtinai.

Kapitalistai be sanžinios.

Daktaras Lamsden, kurisai peržiurėjo sugrįžusius į San Francisco chiniszkus žwejus, kapitalistų pasamdytus, twirtina, jog jis ant laiwų patėmyjo szaukianczias atmonyjimo sanlygas. Laiwų sawinjkai laiko žwejus už tikrus sawo wergus, per isztisas sanwaites laike darbo maitina juos pagedusioms žuwims, per tai jie teip apsilpę, jog ne gali gintiesi nuo wisokių ligų. Daktaras sako, kad dėl silpnumo, apsirgę žwejai wisokioms epidemiszkoms ligoms, paskui jas platina terp baltweidžių Amerikos miestų gywentojų; ligas gi gauna dėl wargo, kokiame juos laiko kapitalistai siunczianti laiwus ant žwejonės.

Expliozija.

SOUTH ST. MARIE, MICH. Ant laiwo Ellwood, atplaukusio į Mud Lake, iszkraujant atgabentą rudą, expliodawo garinis katilas. Expliozijos trys žmonės likosi užmuszti, o 7 sunkiai apkulti.

Wetra.

Miestuose Nashville, Memphis ir kituose, Ten. užkilusi 20 d. lapkriczio baisi wėtra daug blėdies ir nelaimių pridirbo. Telegrafų dratai likosi nutraukyti. Miestuose ir ant kaimų daug triobų wėtra sugriowė. Prie to, kiek iki sziol susekta, su wirszum 100 žmonių tapo užmusztų, o dar daugiaus sunkiai apkultų.

Nelaime ant geležinkelio.

DENVER, COL. Ant Denver & Rio Grande geležinkelio, netoli stacijos Grays, susidaužė taworinis trukis. Prie to trukio wedė jas ir meszinistas likosi užmusztas; du gi trukio tarnai sunkiai sužeisti.

Gaisras.

SAN BERNARDINO, COL. Aplinkinėse szito miesto dega girios. Ugnis prisigriebė lentų pjowinyczių Fredalbro parke ir jas isznaikino. Blėdį czia ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų. Sudegė 10 milijonų kubiszkų pėdų medžių. Minėtose lentų pjowinycziose dirbo 250 darbinjkų, kurie dabar ne teko darbo.

Isz darbo lauko.

¶ SALT LAKE, UTAH. Neužilgio prasidės darbai prie dirbimo naujos geležinkelio linijos, kuri bėgs nuo Salt Lake į Los Angelos, Kalifornijoj. Naujas geležinkelis bus 1100 mylių ilgio.

¶ TIFFIN, OH. Sudegė czia dirbtuwės Tiffin Woolen Mills, Per tai 150 darbinjkų ne teko darbo.

¶ FRANKLIN, WASH. Atidarė czia naujas anglių kastynes. Darbai jau prasidėjo.

¶ Ant wiso ploto Suwienytų Walstijų prie darbinjkiszkų unijų priguli 2808300 darbinjkų.

¶ Sztete Kentucky kastynių sawinjkai skundžiasi, jog ne gali gauti prie darbo tiek darbinjkų, kiek reikia.

¶ RED WING, MIN. Sudegė czia didelės dirbtuwės Minnesota Stoneware Co. Per tai 1200 darbinjkų ne teko darbo.

¶ CLEVELAND, OH. Newbury dirbtuwėse praszalino nuo darbo wisus naktimis dirbanczius darbinjkus, isz wiso su wirszum 1000 žmonių.

¶ PITTSBURG, PA. Kastynėse Monongahela River Consolidated Coal Co. maszinistai pakėlė sztraiką, kadangi kompanija atsisakė padidinti jų uždarbį.

¶ FORT WAYNE, IND. 200 merginų czianykszczių Paragon marszkinių dirbtuwių pakėlė sztraiką. Jos reikalauja didesnio už sawo darbą užmokesnio.

¶ CLEVELAND, OH. Nuo ateinanczių naujų metų prasidės darbai prie dirbimo naujos geležinkėtio linijos nuo Baltimore, per Clevelandą,tiesiog į Chicagą.

¶ PUEBLO, MEKSIKE. Pakėlė sztraiką 3000 darbinjkų czianykszczių medwilnės dirbtuwių. Jie reikalauja didesnio už sawo darbą užmokesnio ir trumpesnio darbo laiko.

¶ Pereitą sanwaitę ant wiso Suwienytų Walstijų ploto buwo 238 nusibankrutinimai; pereitą metą per tokį jau laiką buwo jų 191. Kanadoj nusibankrutinimų buwo 29, pereitą gi metą 22.

¶ CHARLOTTE, N. C. Sawinjkai czianykszczių audeklų dirbtuwių pagarsino, jog priims prie darbo tik darbinjkus ne prigulinczius prie unijos, unijonistams gi liepė kraustytiesi laukan isz kompanijos namų.

¶ MOYIE CITY, B. C. Darbai czianykszcziose sidabro ir wario kastynėse eina gerai, dirba ant trijų sziptų. Lėberiams moka po $3, mainieriams po $3,50. Dirba czia penki lietuwiai.

¶ INDIANOPOLIS, IND. Kalnakasių organizacijos wirszinjkas Michell nusprendė parengti anglekasių sztraiką 23 distrikte; prie straiko pristoja teiposgi darbinjkai kastynių Hopkins pawietyj, sztete Kentucky.

¶ PATERSON, N. J. Dirbtuwėse Hallbach & Co. darbinjkai pakėlė sztraiką už tai, kad kompanija praszalino nuo darbo be jokios priežasties wieną isz darbinjkų. Darbinjkai ne nori grįžti prie darbo, kol praszalintasis ne bus atgal priimtas.

IRON RIVER, MICH. Darbai czianykszcziose rudos kastynėse eina gerai, dirba per dieną ir per naktį. Isz kitur atkakę greitai czia darbą gauna. Moka po $2,10 $2,35. Lietuwių yra wiena szeimyna ir 2 pawieni. Jeigu kas norėtų czia atkakti ir daugiaus apie szitą wietą ko dažinoti, tegul raszo ant antraszo: Andrius Dragelis, 239. Iron River, Mich.

¶ BLACK DIAMOND, WASH. Darbai czianykszcziose anglių kastynėse eina labai gerai, dirba su trims darbinjkų atmainoms abiejose kastynėse. Naujose kastynėse moka už darbą po žeme po 4 ir 5 dol. nuo szipto; lėberiams ir dreiweriams po $2,50. Geras mainierius darbą wisada gali gaut. Lietuwių yra czia keturios szeimynos, pawienių yra 10. Trys mylios nuo Black Diamond yra naujos anglių kastynės, kurias pernai atidarė. Szitose darbai ėjo ne gerai, bet dabar jas pirko kita kompanija ir pradės pilnai dirbt. Yra tai geriausios mainos szitame kraszte. Lietuwiai galėtų czia gerą darbą gaut.

Mainierius.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Prispaustų tautų reikaluose.

Gana seniai rusiniszka "Swoboda" pakėlė užmanymą, ant kowos už sawo laiswę susijungti, susiartinti wisoms prispaustoms kitų tautoms ir ant aiszkinimo prispaudimo, uždėti sujungtoms pajiegoms laikrasztį wienoje isz terptautiszkų kalbų. Isz lietuwiszkų laikraszczių prilankiai užmanymą priėmė wien "Lietuva" ir "Viebybė", kurios ant to mierio surinko jau nuo skaitytojų porą doliarų. Nuo iszeinanczių po kunigų sparnu laikraszczių pritarimo ne galima buwo laukti szitam užmanymui, kadangi isz jo sunku padaryti kokį nors bažnytinį biznį, bet ne pritarė tam ir "Ateitis". "Ateities" redaktorius apie tai tiek atsiliepė, jog pirma reikia žmonis apszwiesti, o paskui jau jie ras kelią, kaip nuo prispaudimo iszsiliusuoti. Kad reikia apszwietimo, to nieks neužgina, bet gaila, kad "Ateitis" ne paaiszkino, ne parodė, kaip platinti apszwietimą terp lietuwių antai Maskolijoj, kur tas yra uždrausta? Laukti kol waldžios tą daleis ir kol tokiose sanlygose apszwietimas iszsiplatįs, butų per ilgai. Susijungimas wisų prispaustų gaiwalų ir užmanytas laikrasztis ir turi už swarbiausią mierį pirmiausiai iszkowoti laiswę apszwietimo. Amerikos negrai wisai nesiduoda pritaikyti prie musų gywenimo Lietuwoj.

Isz lenkiszkų laikraszczių užmanymui pritarė "Zgoda", kuri tame reikale patilpino atsiliepimą Dro Szliupo maž daug teip skambantį, kaip pirma patilpęs jo rasztas "Vienybėj", perkratinėjantis tą patį klausymą, ir iszeinantis Chicagoj kasdieninis laikrasztis "Dziennik Narodowy"; toliaus gal tam pritars ir kiti liberaliszkos pakraipos lenkiszki laikraszcziai. Paramos nuo klerikaliszkų nėra ką laukti: užmanymo ne parems nė lenkiszki, nė lietuwiszki klerikalai, kadangi isz to kunigai nedaug gali pelnyti.

Susiwienyjimo reikaluose.

N. 42 "Tėvynės" p. Astramskas bara tuos Susiwienyjimo sanarius, kurie per pereitus metus reikalawo nuo centraliszko komiteto geresnio reikalų wedimo, geresnės ir teisingesnės twarkos toj musų organizacijoj ir tt. Ponas Astramskas twirtina, jog laike dabartinės administracijos Susiw. ne nupuolė, bet labiaus pasikėlė. Tam raportui wienok ant seimo,turbut,nieks delnas ne plojo, nes jis buwo nupiesztas, teip kaip ir pirmutinis patilpęs nr. 42 "Tėvynės",wien ant pagyrimo sawęs. Mat jeigu kiti ne giria, reikia nors pacziam pasigirti; reikia tikrai amerikoniszkai pasirekliamuoti. Kaip gi wienok isztikro pasikėlė Susiwienyjimas administruojant dabartiniam centraliszkam komitetui? Ant kiek užaugo jo turtai? Beje, pagal raportą kasieriaus, kasoj buwo $527, bet už tai ne buwo užmokėtos trys posmertinės, kokias reikėjo iszmokėti, taigi $450—tai Susiw. kasoj yra $77. Argi tai ne pasibaisėtinai dideli turtai? Tas neužmokėtas posmertines, turbut, p. Astramskas užmirszo priesz seimą priskaityti ir at traukti nuo Susiw. turtų.

Iki XIV seimui Susiw. sanarių mokestis buwo $2, o nuo XIV iki XV seimui $2.50, taigi ant 50c. daugiaus. Tai kokiu budu Susiw. susistiprėjo, kokiu budu pasikėlė, jeigu mokant sanariams po 50c. daugiaus, sziądien jo turtai susideda iz 77 dol.? Iszaiszkinti tą, turbut, bus dar sunkiau, negu iszaiszkinti kaip ten atsitiko su anuom sumyniotu caro portretu? Kam gi todėl czia muilyti? Gal tą liepė daryti pamėgęs muilinimą ir weidmainystę organizacijos perdėtinis?

Ant seimo wiską but buwę galima rami i apswarstyti ir nuspręsti, jeigu ne butų ant salės buwę kn. Milukas ir Pautienius, kurie, užsimanę kowos su laiswamaniais ir buddistais, tokį liarumą pakėlė, kad apie ramų apswarstymą Susiw. reikalų ne galėjo but ne kalbos (jeigu teip galėjo atsitikti, tai kalti bus ir seimo wirszinjkai, ypacz gi seimo prezidentas: civilizuotose draugystėse be prezidento daleidimo nieks ne gali kalbėti, prezidentas turi tiesą atimti balsą kalbėtojui, jeigu jis griebiasi kalboj dalykų neturinczių susiriszimo su organizacijos reikalais arba asabiszkų iszniekinimų. Jeigu kas prezidento padawadyjimo ne klauso, tokį iszmeta laukan, nors jis butų ne tik kunigu, arba uždaro susirinkimą. Prie tokio surėdymo waidai ne gali but ant susirinkimų. Red.). Jeigu mes tiems kunigėliams duosime teip plauczius džiowinti, tai jie ant galo su wisu nustos sweikatos ir ne galės nė sawo kunigiszkų pareigų atlikti. Pasigailėkime tų dėl szitų patrijonų, twarkos, meilės ir wienybės mokintojų, palikkime juos ilsėtiesi ir saugoti plauczius ant kowos su buddistais kitur,o ant seimo rinkkime ramesnius delegatus, nes czia reikia ramiai apswarstyti tos organizacijos reikalus; czia reikia ypatų dirbanczių ant labo musų tautos, o ne jieszkanczių asabiszkos garbės. Ant centraliszkų wirszinjkų teiposgi reikalingi dirbanti su pasiszwentimu ant tautos labo, o ne weidmainiai ir pagyru tuszti puodai.

Wisos todėl Susiwienyjimo kuopos priwalo pirm laiko apswarstyt reikalus ir ant XVI seimo siųsti kuo daugiausiai tikrų tautieczių delegatų, kuriems rupi musų tautos labas o ne asabiszka garbė ir palaikymas wienos liuomos hegemonijos. Nerinkkime wienus tik kunigus ir jų spangus tarnus, kadangi juk matome, kur jie welka, į kokį dumblynę stumia musų tautiszką weižimą. Nors terp jų yra teiposgi geri tautiecziai, bet ir tie ne drysta niekur stoti apgynime musų brolių, jeigu juos skriaudžia niekiejie kunigai. Ką werti musų kunigai, matote juk isz ergelių kylanczių musų parapijose ir tai wisur už prakeiktą mamoną, už parapijos pinigus, kuriuos kunigai laiko už sawo sawastį. Kur gi yra tie kunigai, kurie toje kowoje už teisybę stotų žmonių pusėje? Argi nuo tų, kurie neteisingai elgiasi parapijose, galima laukti teisingumo tautiszkose organizacijose? Palikkime kunigams ant darymo biznio bažnyczias, bet nuo jų waldymo iszliuosuokime tautiszkas organizacijas, kadangi jie ir jas nustums į tokį dumblynę, į kokį nustumė bažnyczias. Tautiszkus reikalus tegul daboja geri tautiecziai, ant to ne reikia kunigų.

S. L. Sanarys.

Ar reikalingas ketwirtas Susiwienyjimas?

N—45 "Lietuvos" p. Biznierius kalbina, wieton dabartinio kunigų waldomo Susiwienyjimo, twerti kitą, nuo jų ne prigulinti, arba padalinti dabartinį pusiau. Sunku suprasti, kam reikalingas yra tas ketwirtas Susiwienyjimas (dabar turime jau tris) ir kokia isz jo butų nauda? Juk dalinimasi mažų lietuwių pajiegų į daug atskirų organizacijų su mieriais prieszingais ne sudrutys ir teip silpnų musų pajiegų ir pasiskirstę į partijas,juk mes nieko swarbesnio nuweikti ne įstengsime. Ir dabar sunku mums ką swarbaus nuweikti dėl stokos wienybės ir supratimo apie swarbiausius musų reikalus; besiskirstydami dar labiaus, dar labiaus tik ir teip nedideles pajiegas apsilpnįsime ir dar mažiaus galėsime nuweikti negu dabar.

P. Biznierius twirtina, buk dėl kunigų sawwalios dabartinis Susiwienyjimas ne gali pakilti, todėl reikia jį iszliuosuoti nuo kunigų hegemonijos. Man rodosi, kad iszliuosuoti Susiwienyjimą nuo kunigų hegemonijos ir dabar ne sunku, reikia wien gero noro ir supratimo, ant to ne reikia perdirbinėti nė konstitucijos Susiwienyjimo, kadangi jį ir teip ne pripažįsta kunigams nė katalikystei nė jokių ypatiszkų priwilegijų; mums todėl reikia wien rupintiesi, idant kunigai, jų draugai ir kitoki konstitucijos ne drystų laužyti ir daryti ją įnagių sawo asabiszkų mierių, sawo simpatijų ir antipatijų. Konstitucija nuo sunarių ne reikalauja juk, kad jie butų katalikais, arba kad pildytų tikėjimiszkas pareigas, draudžia wien kelti waidus ar tai tikėjimiszkus ar priesztikėjimiszkus. Jeigu mes laikysimės tos konstitucijos twirtai, ir ne duosime jos laužyti, tai ne reiks mums estiesi už tikėjimą, ne reiks dawinėti be jokio reikalo kunigams kokias ypatiszkas priwilegijas.

Ant seimo atsibuwusio Waterburyj buwo pakeltas užmanymas perkeisti Susiwienyjimo konstituciją ir padaryt ją katalikiszka (tokią propagandą, rodosi, ir dabar waro tuli kunigai per "Katliką" ir "Saulę"), bet seimo delegatai pripažino dabartinę konstituciją už gerą, kaipo tinkamiausią wisiems, taigi lygiai katalikams kaip ir walnamaniams. Tas labai ne patiko tuliems kunigams, ypacz gi kun. Sutkaicziui. Nors jį iszrinko į centraliszką komitetą, bet jis sutwėrė antrą Susiwienyjimą, katalikiszką Sandarą, ant iszardymo senojo. Taigi dabar tie kunigai, kuriems ne patinka grynai tautiszka, be tikėjimiszkos spalwos Susiwienyjimo konstitucija, wietoje intriguoti ir stabdyti augimą tos institucijos, gali kraustytiesi isz jo į katalikiszką Sandarą, fanatikų Susiwienyjime nieks ne laiko, nes jis yra ne katalikiszka organizacija; tie gi, katrie labiaus myli sawo tautą negu tikėjimiszką fanatizmą, gali pasilikt prie senojo, kuris nė jokiam tikėjimui kelio ne užstoja. Jeigu jau reiktų skirtiesi ir niekaip ne galima but Susiwienyjimo nuo fanatikų kitaip iszwalyti, tai ir tąsyk reiktų isz jo pasitraukti fanatikams, kuriems ne patinka grynai tautiszki jo mieriai, tiems, kurie reikalauja pawertimo Susiwienyjimo į tikėjimiszką organizaciją. Mieriai Susiwienyjimo wienok turi but pildomi teip, kaip liepia konstitucija, o ne teip kaip nori tuli fanatiszki wirszinjkai.

Jeigu kunigai geidžia katalikiszkumo, nieks jų ne laiko, jie gali pasitraukti isz neturinczio tikėjimiszkos spalwos dabartinio Susiwienyjimo. Mums gi geri dabartiniai jo įstatymai, kuriuos pats kunigai parengė. Kodėl todėl sziądien jiems ne patinka jų paczių darbas? Tautiszkos organizacijos ne gali stowėti ant fantazijos kelių wirszinjkų. Juk ir kunigų priderystė traukti žmonės į wienybę, o ne skirstyti juos į neužsikenczianczias partijas. Jeigu jie daro kitaip, tai turbut todėl, kad jiems labiaus rupi asabiszki reikalai, negu reikalai musų tautos ir tikėjimo, kadangi ir waikai suprantė, jog tikėjimo siundymais ir pjudymais negalima pakelti.

Taigi man rodosi, kad nėra mums wissi reikalo twerti ketwirtą Susiwienyjimą, nes dabartinis geras; reikia wien taisyt ir dabot, kad ne butų kokių kelių fanatikų sukraipyti jo mieriai, o su laiku ir terp sanarių nuomonių ugims geresnė harmonija.

J. Ramanauckas.

Isz Spring Valley, Ill.

Matydami, kad ant wisokių tautiszkų reikalų reikia aukų, be pinigų nieko ne galima nuweikti: be aukų nuo lietuwiszkos wisuomenės ne butume galėję parengti lietuwiszkos dalies ant Paryžiaus parodos, kuri wiso swieto atkreipė akis ant lietuwių; be aukų ne galima suszelpti mūsų kankintinių, už platinimą lietuwiszkų rasztų maskoliszkų waldžių iztremtų isz tėwynės į Maskoliją,—czianykszte Sunų Lietuwos Didwyrių Dr. nusprendė įwesti centines aukas ant tautiszkų reikalų. Pirmutinė garbė tokiam užmanymui priguli tuloms Pennsylvanijos draugystėms, bet ir mes ne norime pasilikti užpakalyj kitų. Nors mes pats neįstengiame nuweikti swarbesnių tautiszkų darbų, tai prisidedam nors su grasziu, kiek įstengiame, kadangi ir graszis yra labai reikaliugas, ne mažiaus už darbą, ant kurio nuweikimo eis musų pinigai. Prie panaszių centinių aukų kwiecziame mes wisus Amerikos lietuwius.

Rasztinjkas Dr. Sunų Liet. Didwyrių A. Jokubka.

Isz Waterbury, Con.

Po rinkimų darbai czia wisai prastai: darbinjkų atstato. darbai ne greitai pasitaisys. Darbinjkai labai iszbailyti, wisi bijosi, kad ne nustotų darbo, todėl dirba smarkiaus negu galima ir per tai pasiekia juos wisokios nelaimės. Sztai 16 d. lapkriczio, dirbtuwėse Holmes, Booth & Haydens Co. 23 metų lietuwiui Antanui Powilaikui prie darbo nutraukė ranką iki alkunei. Man rodosi, kad jo giminės, arba jis pats, jeigu iszgis, galėtų skust kompaniją ir reikalauti atlyginimo. Sunku wienok wargszui darbinjkui ką padaryti priesz dykaduonius didžturczius.

Per sziųmetinį liaudės suskaitymą Waterburio lietuwiai weik wisi užsiraszė lietuwiais, nes yra užraszytų 1141 lietuwių. Pagal lytis, kiek katrų yra, dar nepatyrėme, bet rodosi, jog bus po lygiai, taigi tiek wyrų, kiek ir moterių ir merginų. Czia daug merginų dirba fabrikuose. Butų gerai, kad czianykszczios lietuwaitės, kaip tai daro kitur, uždėtų kokią draugystę. Susiorganizawusios, greicziaus galėtų iszmokti daug reikalingų dalykų, geriaus apsiszwiestų, pramoktų szwaresnio apsiėjimo, o tąsyk ir wyrą greicziaus gautų. Gerai teipgi ir wyrai darytų, jeigu nuo sawo iszrinktųjų reikalautų mokėjimo raszyti ir skaityti sawo prigimtoj kalboj; tąsyk ne wiena ne mokanti raszyti mergina, isz meilės, griebtusi pasimokinimo.

Isz moterių protiszko pasikėlimo daug pelnytų musų tauta.

15 d. lapkriczio, wakare, ant Turner Halles, po direkcija p. J. Griniaus buwo lesztas teatras; atloszė, turbut, paties direktoriaus surengtą komediją po wardu Misijonierius i Filozofas. Buwo ginczai apie buwimą dwasios ir tame, žinoma, misijonierius filiozofą sukritė, tas atsiweitė prie Diewo ir metė knygą į žemę (su tokias weikalais matyt p. Grinius nori dramatiszkus weikalus sugrąžinti į laikus widuramžinių misterijų. Red.).

S & A.

Isz Homestead, Pa.

Per rupestingumą p. Petro Kazuczionio, czianykszcziu Carnegies knygynas sutiko pargabenti į knygyną lietuwiszkų knygų už $49. Daugiausiai partraukė iszleidimų p. Baczkausko ir kunigo Miluko, nes už 14 dol. nuo kiekwieno; "Vienybės" iszleidimų už $12, "Lietuvos" iszleidimų už $9. Nuo dabar lietuwiai, wietoj sedėti saliunuose, galės laiką praleisti knygyne ant skaitymo knygų sawo prigimtoj kalboj. Gaila, kad į knygyną ne parsigabeno lietuwiszkų knygų iszleistų Prusuose. Terp ten iszleistų yra knygos didesnės wertės negu daugelis Amerikoj iszleistų.

Jeigu parinkimui knygų galima szį tą užmesti, tai wienok p. Kazuczioniui už jo trusą ir rupestį apie labą musų brolių priguli garbė ir jo darbas wertas padėkawonės ir pagyrimo.

Tautietis.

Isz Minersvillės, Pa.

Musų pawieczio kriminaliszkame sude atsibuwo dwi kriminaliszkos prowos, isz musų miestelio buwo 7 Pottsvilles sude.

Pereitą sanwaitę tapo wienoje prowoje nusudytos net dewynios ypatos į kalėjimą ant 6 mėnesių. Iszėmus wienos merginos, kuri gal wisai nekaltai pateko į kalėjimą ant 70 dienų, kiti buwo apkaltinti už pesztynes; už dalywawimą pesztynėse buwo apkaltinta ir anoji mergina, bet sunku įtikėti, kad ji su wyriszkiais butų peszusi.

Sawo laike buwo raszyta apie smarkią kową susitikus sanariams dwiejų prieszingų partijų; peszėsi prieszai teip karsztai, kad net namai, kuriuose pesztynės atsibuwo, likosi drucziai pagadyti. Negalint ant wietos susitaikyti, pesztukai apsiskundė į augsztesnį sudą. Wisi likosi nuspręsti į kalėjimą, nors isztikro kalti wos keli, kurie bombardawo namus. Nubaustų gal but buwę apie 40, bet kad tik wieną partiją skundė, tai kalti kitos partijos (nors ir tojė ne bus be kaltės) pesztukai pasiliko nekaltais. Isz 11 apskųstų—wienas susitaikė su skundikais, kitam liudinjkai ne įstengė darodyti kaltės, ne galėjo darodyti, kad butų dalywawęs musztynėse—tai sudas abudu nuo bausmės paliuosawo. Merginą gi nubaudė už tai, buk ji nesziojusi akmenis wyrams, kurie mėtė juos į namus. Už tai ir nusprendė ją sudas ant 70 dienų į kalėjimą. Kiti kalba, jog mergina yra wisai ne kalta.

Dabar gal Minersvillėj pesztynės sziek tiek pasimažįs nors ant teip ilgai, kol didžiausi pesztukai sėdės kalinyj. Dabar isz pesztukų liko tik tuli suwalkiecziai, bet terp jų yra arszesni už sėdinczius kalinyj wilniszkius. Skundikas butų teisingiaus padaręs, jeigu butų skundęs wisus kaltus, kurie tik dalywawo musztynėse. (Kalti gal but tik užpuolikai, užpultos pusės lygiai kaltinti ne galima: užpultioms reikia gintiesi nuo užpuolikų. Red.), kurie jose wartojo peilius ir kitokius įnagius.

Toki mat yra tie musų pesztukai. Kada, gėdydami, korespondentai apraszo peiktinus jų darbus, už tai jie baisiai pyksta, jeigu įmanytų, tai ant korespondentų iszbandytų tuos wisus kowos įnagius, kokius wartoja musztynėse su kitais; gazdina sudu musų laikraszczius, bet kad angliszki laikraszcziai nuolatai garsina apie ne gražų jų gywenimą, tai musų pesztukai, rodosi, apie tai nieko nežino ir nesupranta, kad jie sawo bjauriais pasielgimais žemina wisų lietuwių wardą. Ar gi isz tikro mes nuo tų putų gėdą daranczių ne galime iszsiliuosuoti?

Pas mus prowojasi ir kemsza pinigus į swetimtauczių kiszenių ne tik wyriszkai bet ir moterys. Sztai dabar susiprowojo nė už szį, ne už tą tulos musų moterėlės ir nepaisant jau ant pažemini- mo musų moterių garbės, dar nugabeno į Pottsvillę $65 lietuwiszkų pinigų. Isz musų ne sutaikumo ir kwailumo mat wien swetimtaucziai naudojasi ir turtus sau kraują.

Tautietis.

Isz Bostono, Mass.

Jeigu yra kwailių, tai atsiranda ir kwailių isznaudotojai. Sztai ir pas mus atsirado isznaudotojai kwailų lietuwių, kurie szaukiancziej atmonyjimo lietuwiszkoj kalboj siuntinėja atsiszaukimus, žadėdami wisiems laimę ir turtus, bet tik tiems, kurie atsiųs 50 c. Juk jie turėtų ir be to turtingais buti. Apart laimės, szitie geradėjai dar gydo nelaimingus ligonius nuo wisokių ligų. Diewe apsaugok nuo tokių daktarų, kurie, apart gydymo,užsiima dar ir laimės suteikimu nelaimingai žmonijai.

P.

Seattle, Wash.

Į Seattle atkako daug lietuwių isz Alaskos. Neseniai czia lietuwiai turėjo susirinkimą ant apkalbėjimo politikos reikalų; rodawyjosi teiposgi apie Alaską. Sugrįžę isz Alaskos twirtina, jog ten darbinjkams eina gerai. Aukso kastynėse Dowson City moka darbinjkams po $5 ant dienos ir duoda boardą; dabar ant rudens moka po $6. Per wasarą tuli darbinjkai eina aukso jieszkoti, užsidirba po $1000 ir daugiaus, o ant žiemos wėl grįžta atgal. Kiti užsiima medžione; jeigu gerai sekasi, tai isz to teiposgi uždirba gerus pinigus. Kiti wėl kerta medžius giriose ir teiposgi gerai uždirba. Trys lietuwiai prekiauja kiausziniais: superka jie Skaguoy kiausziniius,mokėdami po $2 už tuzinę, o nugabenę į Dowson City, ten parduoda po $4,50. Czia atkakę užmanė sutwerti lietuwiszką kompaniją, pirkti kiausziniius Washingtono sztete ir siųsti kitiems į Alaską ant pardawimo. Teiposgi užmanė uždėti sztorą su guminiais czewerykais ir batais. Kaip twirtina, ateinanczuose metuose darbo Alaskoj bus daugiaus; lietuwiai prie szalczio geriaus pripratę, geriaus už kitus jį pakenczia, todėl szaltas oras ne gal jų nubaidyti.

Seattlenas.

Wardan Teisybės.

N-46 "Lietuvos" patilpo rasztas p. Parapijono, kuris užmeta raszėjui korespondencijos, kitam Lawrenco Parapijonui, patilpusios nr. 44 "Lietuvos", melagystę. Isz tikro wienok pirmutinis korespondentas raszė teisybę. Nors ginczai už mažmožius, ant asabiszkų užmetinėjimų atsakinėjimai ne labai tinka į laikrasztį, bet wisgi asz praszau patalpinti mano paaiszkinimą (mes tikimės, kad toki begaliniai asabiszki ginczai pasibaigs, kadangi isz tokių nėra wisuomenei naudos, o laikraszcziai priwalo tarnaut wisuomenei, o ne ypatoms. Red.), kadangi czia eina apie iszaiszkinimą teisybės. Antras Parapijonas twirtina, jog kun. Gricius niekada trukdymų ne darė Lawrenco parapijai. Su tuom yra ne teip, kaip antr s Parapijonas raszo. Susitwėrus pirmutiniam komitetui isz grynų lietuwių, gerų tautieczių, atwažiawo kun. Gricius, wisą parapijos surėdymą iszniekino ir iszrinko sawąjį komitetą isz sekanczių ypatų: J. Buzewycziaus, St. Wasiliaucko ir J. Szeszeikos ir per tai sukėlė didelį ermyderį ir nesutikimus; taigi mat atwažiawo ne ant iszklausymo welykinės, bet ant kėlimo nesutikimų musų parapijoj. Ar czia melas?

Toliaus antras Parapijonas sako, jog pirmutinis komit. atidawė atsitraukdamas antram wieną knygą ir tai su iszplėsztais lapais. Meldžiu wienok p. antro Parapijono pasaskyti, ar tuose iszplėsztuose lapuose buwo kas rasz

nansų sekretorius. Jie ant kalbėtojaus užsikwietė ir žinomą czia lietuwiszką iszgamą Norkuną, kurisai ir kalbą laikė lenkiszką ir kalbino lietuwius wienytiesi su lenkais. Užklaustas p. Szeszeikos, ką per lenkiszkas kalbas nori atsiekti, atsakė, jog nori suwienyti lietuwius su lenkais. Toliaus pasakė, jog pastatysime bažnyczią, kurioje pamokslai bus: wienas lenkiszkas, kitas lietuwiszkas. Kadangi wienok susirinkę ant baliaus lietuwiai ne prilankiai priėmė jo kalbą ir pradėjo szwilpti, tai lenkystės apasztalui ne liko nieko daugiaus, kaip neszdintiesi laukan. Argi ir tas ne tiesa? Kur todėl yra melas korespondencijoj pirmutinio parapijono? Pikulis.

Isz wisur.

‖ Czekijoj, netoli Wiesa, Pluto anglių kastynėse atsitiko baisi dujų expliozija, kurios 30 darbinjkų likosi užmusztų, o 19 sunkiai sužeistų.

‖ Mieste Manchester, darbo namuose 300 jame ėsanczių beturczių apsirgo nuo nuodų arseniko, kuriuos ne žinia kas į walgį pribėrė.

‖ Mieste Wladiwostoke, rytinėj Siberijoj, maskoliszkas randas rengia dideles laiwų dirbtuwes, kurios dirbs lygiai kariszkus kaip ir prekystos garlaiwius.

‖ Mieste Darmstadt, Wokietijoj, prie statymo naujų namų sugriuwo sienos ir užbėrė dirbanczius prie to darbinjkus, isz kurių 12 likosi užmusztų.

‖ Wokietijos ciecorius, wardu sawo tautos, padowanojo miestui Paryžiui wisas triobas wokiszkos dalies buwusias, ant pasibaigusios dabar parodos.

‖ Akmenų kastynėse lordo Perkyn, Walijoj, 5000 darbinjkų metė darbą už tai, kad wienas darbinjkas be tikros priežasties nuo darbo likosi praszalintas.

‖ Hamburge, Wokietijoj, susitwėrė kompanija, kuri parengs garlaiwių linją isz Hamburgo į pietinę ir rytinę Aziją ir į wakarines pakrantės Amerikos.

‖ Wokietijoj taluose krasztuose, kaip antoi Szlezijoj, Bawariszkucse Alpuose, Harco kalnuose tiek prisnigo, kad sniego yra iki kelių. Pasnigo jau ir Lietuwoje.

‖ Ant Krimo, kur dabar yra Maskoliszkas caras, pietinėj Maskolijoj, isdegė wisas widurys miesto Eupatorija. Blėdį gaisro padarytą skaito milijonais rublių.

‖ Holandijos randas ketina isdžiowinti wišą jurių koją, wadinamą Zuyder See. Kada tas bus atlikta, Holandija laimės didelius žemės plotus tokio didumo, kaip beweik wisa Suwalkų gubernija.

‖ Prieszais uolas Septynių salų, prie Kanados pakranczių, susidaužė amerikoniszkas laiwas St. Olaf. Su juom paskendo kapitonas ir septyni jurinkai ir tiek jau pasažierių.

‖ Ant Kaukazo, apiinkinėse miesto Elizabetpoliaus užtiko labai didelius ir turtingus geležinės rudos plotus; ruda iszduoda 63% geležies. Bus czia parengtos kastynės.

‖ Maskoliszkas randas dawė angliszkiems kapitalistams koncesiją kasti auksą ant teip wadinamų Perkimo aukso laukų, Siberijoj. Tie aukso laukai užima plotą 370000 akrų.

‖ Ryme, bažnyczioj szwento Petro, atkakęs ant diewmaldystos popiežius teip apsilpo, kad jį reikėjo perneszti į rumą ir paguldyti į lową. Paskui jis apmirė du kartu. Ne reikia užmirszti, jog popiežius turi apie 90 metų. Prie tokios senatwės susilpnėjimai yra labai pawojingi.

‖ Nutiestas ant jurių dugno telegrafas terp Emden, Wokietijoj, ir Azoriszkų salų likosi nutrauktas. Wokietijos randas, kuriam priguli minėto telegrafo linija, iszsiuntė specijaliszką laiwą jieszkoti, kur dratai yra nutraukti. Iki sziol wienok ne rado. Surasti nutraukta telegrafo dratą gulintį ant jurių dugno ne teip lengwa dalinija turi apie tukstantį mylių ilgio.

‖ Maskoliszkas randas, matydamas gerą pelną isz paėmimo monopoliaus pardawinėjimo degtinės, dabar perkratinėja klausymą paėmimo į sawo rankas tabako, papierosų ir cigarų. Toliaus gal sumonopolizuos ir paleistuwystės namus, nes ir jie Moskolijoj jų užlaikytojams ne mažą suteikia pelną.

‖ Ant prigulinczios Holandijai dalies salos Naujos Gwinejos, cziabuwiai jurių plėszikai užpuolė ant parengtų anglijonų pliantacijų ir cziabuwių kaimų ir 15 cziabuwių papjowė. Giukloti policistai wienok užpuolikus pergalėjo, muszyje 30 plėszikų likosi užmusztų.

‖ Warszawoj ir Kalisze susekė maskoliszkų pinigų ir wekselių dirbtuwes. Kliszės ir popiera su wandeniniais ženklais padirbti Hamburge. Iki sziol pas dirbėjus surado su wirszum 300000 rubl. padirbtų pinigų, bet kiek dirbėjai jų terp žmonių paleido, nežinia. Dirbėjais buwo Warszawos ir Kaliszo žydai.

‖ Ryme susirinko terptautiszkas kongresas ant apkalbėjimo pasekmingumo kanuolių szuwių prie iszardymo ledinių debesų ir apsaugojimo laukų nuo iszmuszimo. Ant kongreso susirinko su wirszum 1000 delegatų. Susirinkę pripažino pasekmingumą kanuolių szuwių prie iszardymo ne tik ledinių, bet ir lytinių debesų.

‖ Ties miestu Heidelbergu, wakarinėj Wokietijoj ir kituose krasztuose prie Reino pereitą sanwaitę girdėjo ne paprastą baladonę, kuri ėjo isz dangaus: panaszi ji buwo į muszimą daugelio bugnų, raicziojimą akmenų arba į eiles expliozijų; traukė nuo sziaurrytų pietwakarų link. Nuo ko ji paėjo, kokios priežastys ją gimdė, nežinia. Laike tos baladonės ant dangaus nė jokio ypatiszko ženklo ne buwo matyt.

‖ Angliszkas laikrasztis "Daily Express" paduoda sekanczią žinią isz Odessos, pietinėj Maskolijoj: 33 turkų szeimynos norėjo naktyj persikelti ant laiwo isz Maskolijos į Turkiją. Nuplaukus laiwui nuo kranto, ant jurių užkilo smarki wėtra. Besikeliantiems, ant apsaugojimo laiwo nuo paskendimo, atsėjo pirmiausiai iszmesti į jures wisus besikelianczių daiktus, paskui waikus, o paskui ir moteris. Laiwas wienok paskendo ir isz ant jo buwusių žmonių tik wienam pasisekė priplaukti prie kranto.

Spiritistų susirinkimas.

Apie spiritistų mokslą ir apie jų susirinkimus daug raszo, jie pats iszleidžia daug laikraszczių lygiai Europoj, kaip ir Amerikoj, net Chicagoj jie iszleidžia wieną ar daugiaus laikraszczių. Girdėdamas apie jų stebuklus, apie paszaukimus pasimirusių dwasių, užsimaniau ir asz atsilankyti su penkiais draugais ant Lyric Hall, 6th ave. New Yorke, kur spiritistai laiko sawo susirinkimus. Salė yra dikta ir ji pilna prisirinko žmonių. Kiekwienam isz atėjusių liepė padėt po jeib daiktą, kokį kas nori, ant stalelio pastatyto ant platformos. Kada diktai daiktų susirinko, sanariai atgiedojo kelias dwasiszkas giesmes, o paskui prasidėjo rodymas wisokių slaptybių.

Wisi nutilo ir sawo atidą atkreipė ant wirszinjko spiritistų. Tas apie 15 min. nusidawė užmigęs ir teip purėsi miegodamas, lyg kad welnias butų į jo kuną įlindęs. Potam, paėmęs daiktus sudėtus ant stalelio, spėjo katras kam priguli. Daugelį daiktų įspėjo kam jie priguli. Tas ir nežinoidu, nes pakėlus kokį daiktą, to, kuris jį padėjo, tankiai weidas atsimaino, žmogus laukia, ką pranaszas pasakys. Be abejonės, kada žmonėles dėjo ženklus ant stalelio, pranaszas turėjo ar pats tėmyti, ar gal turėjo pagelbinjkus, kurie jam paskui parodė kokius nors ženklus arba nurodė, kur padėjęs ženklą atsisėdo.

Asz nė jokio ženklo ne padėjau, bet wienas isz mano draugų padėjo noperską ir isz pradžių atsisėdo ant wienos wietos, bet paskui persikėlė, o jo wietoj asz atsisėdau. Kada pranaszas pakėlė noperską, asz szyptelėjau. Pamatęs tą pranaszas, prisikabino prie manęs siulydamas man tą daiktą newa per dwasių įkwėpimą ir toliaus pradėjo pasakoti, buk asz dirbu prie kriauczių, kad gėriau rytmetyj kawą, kad gywenu ant antro floro, kad mano sesers waikas serga. Isz wisų tų muilinimų įspėjo wien, jog gėriau kawą; tą wienok ne sunku buwo įspėti, kadangi daugumas žmonių rytmecziais geria kawą; kitų dalykų wisai ne įspėjo.

Paskui pagriebė wieną negrę ir newa sapnuodamas, pradėjo pasakoti, buk ji sunkiai dirba, kad turi daug ergelio su lytiszkais organais. Teip pranaszauti jeib kas gali, kadangi negrės paprastai dirba sunkiai ir isz tikro turi daug ergelių su lytiszkais organais, jos yra neturtingos.

Toliaus turbut turėjo atsiwedęs sawo draugus, kuriems spėjo, kadangi isz szitų pusės girdėt buwo wien patwirtinanti atsiliepimai. Tokių komedijų paprastai wisur griebiasi wisoki žmonių monytojai ant parodymo, buk jie su dwasioms kalba.

Kadangi nuo atėjusių ima už įžengą po 25 c. tai ant patraukimo žmonių ant sawo newa stebuklingų susirinkimų, žinoma, užpraszo sawo draugus, kuriems paprastai wiską įspėja, o jeigu ir ne įspėja, tai tie ir teip patwirtina. Jie newa nuima ir dwasių paweikslus, bet tos dwasios atmusztos wisada ne aiszkiai, kad wisai nežinia, ką jos reiszkia (Mes pažįstame Chicagoj wieną elektrotechniką, kurisai spiritistų salėj dirbo wisokias elektriszkas įtaisas ant newa iszszaukimo dwasių, pažįstame ir wieną newa medium, taigi tarpinįką terp gywų ir dwasių, bet už tai pasitaikė mums buti Europoj ant spiritistų susirinkimų parengtų mokslinczių. Ten matėme ir tokius dalykus, kokių paprastu muilinimu ne galima wadinti. Mes todėl ne sprendžiame nieko nė priesz, nė už spiritistų mokslą. Dabar priesz mokslinczius spiritistai aiszkina sawo mokslą Berlyne. Kas isz to pasirodys, pamatysime. Red.), kiti apsirėdę tokiais jau drabužiais kaip ir gywiejie. Jeigu kunas gali turėti dwasią, tai rodosi dwasia ne galėtų turėti tokių drabužių kaip gywiejie. Tokius paweikslus rodė man Chicagoje ant Madison ul. knygų krautuwėje.

Kaslink paczių spiritistų, tai tuli isz jų buwo pasidawę medicinos daktarais (terp Europos spiritistų toki yra isztikro, prie jų priguli ir toki wisame swiete garsus mokslinczial kaip sztai Crookes, Flammarion ir daug kitų. Red.) Kaip ten su tuom spiritismu yra, tas gal toliaus iszsiaiszkis, tą gi ką matome ant jų susirinkimų Amerikoj, tas labiaus paneszi į muilinimą žmonių akių negu į kokį nors mokslą.

J. Naujokas.

Wietines Žinios.

—o—

— Priesz saliuną pn. 260 ant State ulyczios buwo pririsztas gywas meszkinas sweriantis 75 swarus. Kokiam ten negrui meszkinas labai patiko ir užsimanė jį pawogti. Kadangi jo nieks ne dabojo, tai negras atriszęs, nusivedė prie wežimo ir įritęs meszkiną, su juom nežinia kur nupleszkėjo.

— Pereitos nedelios dieną, teip kaip buwo pagarsinta laikrasztyj, Chicagos D tė Panų Szw. Marijos P. Ražanczawos turėjo sawo pirmą balių, kuris atsibuwo Freiheit Turner Hallej, 3417 S. Halsted ul. Ant baliaus susirinko tiek wyrų ir moterų, kad salė buwo pilna. Wisi linksminosi gražiai, twarka buwo kuo gražiausia.

— Gywenantis pn. 2931 S. Canal ul. szwedas Nels Peterson pereitos nedelios dieną szowė du kartu į sawo paczią ir ją mirtinai sužeidė; paskui szowė teiposgi į paczios dukterį ir ją teiposgi paszowė, bet ne mirtinai, ant galo ir sau paleido kulką į galwą. Nugabeno wisus į szwento Lukosziaus ligonbutį, kur Peterson wakare pasimirė; jo pati teiposgi turės mirti. Nesutikimai užgimė už tai, kad Petersono pati barė wyrą už tai, kad jis spiritą pylė į arbatą. Nelson apsiwedė su jo nuszauta moteriszke 5 mėnesiai atgal.

— Du jauni wagiliai, Wm. Loveless ir Charles Steinberg, užsitraukę gerai keliuose saliunuose, nuėjo pn. 275 Newberry ul. ir pradėjo szaudyti per langą į gywenimą Fitzgeraldo ir liepė jam keltiesi isz lowos ir wienuose marszkiniuose iszeiti ant ulyczios. Kada jis iszėjo, nusiwedė jį į saliuną ant kertės 18 ir Halsted ul. Czia wėl pradėjo szaudyti ir susirinkusiems saliune liepė isz pradžios szokti, paskui dainuoti, paskui syklupdė ir liepė melstiesi. Ant galo sustatė wisus į eilę ir pradėjo kraustyti kiszenius. Tuom tarpo atėjo į saliuną policijantas, ką užmatę wagiliai, stengėsi pabėgti, bet wieną isz jų Lovelessą policijantas nutwėrė. Toki atsitikimai mat Amerikos dideliuose miestuose gali atsitikti, Europoj gi nė mažuose mieste liuose nieko panaszaus ne buwa.

Draugysczių Reikalai

Sanariams Dr-tes S. Daukanto.

Chicago. Sanariai Dr-tes Simano Daukanto, turinti draugysten reikalus, teiksis kreiptis prie sekretoriaus arba prezidento, kuriu adresai yra sekanti:

S. Abromawiczia, prez. 946 33rd st.
A. Bijanskas, sekr., 3327 Auburn ave.

Chicago, Draugyste Liuosybes laikys sawo prieszmetini susirinkima Nedelioj, 1 wal. widurdienio 2 d. Gruodžio 1900m. salej J. Petrosziaus, 168 W. 18 ulicze, ant kurio bus rinkimai naujos administracijos ir kiti swarbus dalykai apswarstomi. Deltogi kiekwienas sanarys priwalo pributi. Naujiems sanariams instojimas už $1.00, szis susirinkimas yra paskutinis.

Dr-te Liuosybes.

Padekawone.

Chicago, Dr-te Panu Sz. Marijos P. Ražanczewos siunczia szirdinga acziu wisiems lietuwiams ir lietuwaitems, kurie teikęsi atsilankyti ant musu baliaus laikyto nedelioj 25 Lapkriczio ir draugiszkai su mumis pasilinksminti.

Dr-te P. S. M. P. R.

Susirinkimai ir Prakalbos.

Lawrence, Mass. 4 Gruodžio, 7 wal. wakare po nr 288 Essex st., szio miesto lietuwiai tures dideli susirinkima ir prakalbas tautiszkuose reikaluose. Kalbes terp kitu ir Dras J. Szliupas. Todel lietuwiai ir lietuwaites susirinkite kuoskaitlingiausei, o iszgirsite ko kiti dar negirdejote.

Lawrenco Lietuwiai.

Pittston, Pa. Sz. Baltramiejaus Blaiwystes Dr-te tures dideli susirinkima su prakalboms ir dekliamacijoms 12 Gruodžio, 7 wal. wakare, Bažnytinej salėje. Apart wietiniu bus kalbetojai ir isz kitur. Todel wisus lietuwius ir lietuwaites wietinius ir aplinkinius kwieczia kuo skaitlingiausei susirinkti.

Wardan Dr-tės Jonas Grebliunas, sekr.

Brooklyn, N. Y. Tewynes Myletoju Dr-tes kuopa laikys sawo susirinkima nedelioj, 2 Gruodžio, 2 wal. po pietu po nr. 73 Grand st., ant kurio kwieczia wisus lietuwius kuoskaitlingiausei susirinkti ir prisiraszyti prie tos draugystes, kurios mieriu yra wien meile tewynes.

Kuopos wyriausybes.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo wyro Dominyko Czepreckio, isz miestelio Kaltinenu, Raseinių paw., Kauno gub. Asz jo pati turiu pasisamdžiusi namą ir laukiu kad jis parwažiuotu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant ant adreso:

Jozefa Czepreckiene,
3365 S. Morgan st. Chicago, Ill.

Pajieszkau Jono Dalkaus, Kauno gub. Raseiniu paw.; gyweno jis Ansonia, Conn. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

J. Matts, Wallingford, Conn.

Pajieszkau Jono Baradinsko, Kauno gub., Panewežio paw., kaimo Daujenų; gyweno Philadelphijoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mateuszas Petrauskas,
28 Union st. Kenosha, Wis.

Pajieszkau Aleksandro Kinkos, Kražiu parap., Raseiniu paw., Kaunė gub.; gyweno Mahanoy City, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos Noreika,
Box 564, Laurium, Mich.

Pajieszkau Kazimiero Tarwido, Kauno gub., Raseiniu paw., Szwiekszno parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Peter Mauricas,
3215 So. Morgan st. Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo dedes, kurs. 18 Rug. pjuczio iszwažewo į Lietuwa ant darbinio laiwo, bet dar iki szioliei namu nedasieke. Žino turiu kad jis iki Anglijai laimingai pribuwo, bet kur dabar yra, nežinau. Teipgi pajieszkau Antano Bajoro, Szlauliu paw. Aniceto Paliuno ir Juozapo Maknicko, Panewežio paw., wisi Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos Chibas,
288 Athens st. So. Boston, Mass.

Pajieszkau Franciszkaus Kontowto, Kauno gub., Telsziu paw., kaimo Szaszaicziu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jonas Rekaszius,
Box 133, Somersville, Conn.

Pajieszkau sawo pusbrolio Wincento Racewicziaus, Kauno gub., Telsziu paw., Warniu parap.; gyweno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Frank Racewicz,
7 Franklin st. Nashua. N.H,

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Sziaurrytiniuose steituose "Lietuvos" keliaujancziais agentais yra: Wincas Kudarauckas isz Lawrence, Mass. ir Jonas Tareila isz Waterbury, Conn., pietrytiniuose steituose Jurgis Kazakewiczius isz Pittston, Pa., ir Juozas Petrikis isz Philadelphia, Pa., o walsteje Illinois Antanas Žwingilas isz Williisville, Ill. Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

Wietiniais agentais: Jonas Naujokas, New Yorke, Stanislowas Rinkewiczius Brooklyne N. Y., Andrius Maczis Shenandoah, Pa., Petras Bieliauskas Mt Carmel, Pa., M. J. Damijonaitis Waterbury, Conn.

"Lietuvos" Iszleistuve.

Mainieriai Temykite!

Farma 5 akru su trioboms prie pat mainu, kur wisada gali tureti gera darba, parsiduoda už $125. Pinigu wisu nereikalauja, likusius gali iszmoketi po $3 ant menesio. Mus mainos wisada dirba. Adresuokite:

A. Žwingilas, Williisville, Ill.
(12—14)

Balsas isz Publikos.

Į wisus, kurie tuomi norėtų pasinaudoti!

Mano sunus ilgai wartojo wisokias gyduoles pataisymui sawo apetito. Bet tik nuo laiko, kaip jis ėmė wartoti Trinerio American Elixir of Bitter Wine, jo apetitas žymiai pasigerino ir dabar jis tuomi džiaugiasi. Teikkitės prisiųsti man dar 12 bonkų to Trinerio Vyno, kurs ne tik pataiso apetitą, bet teipgi sudrutina wisą organizmą ir isz walo krauja, ir pagal sawo naudingumą jis yra 10 sykių daugiau wertas negu jo preke. Datyręs tokią to wyno naudą, asz wisiems jį kuoszirdingiausiai rekomenduoju wartoti kaipo geriausią waistą nuo wisų pilwo nesweikumų.

Su guodone, Frank Brurak,
917 N. Washington st.
Baltimore, Md.

Gaunamas wisose aptiekose arba pas patį fabrikanta: Jos Triner, 437 W. 18th st., Chicago, Ill. Raszyk siandien.

Uzsiszaldyma iszgydys su wiena diena.
Imk "Laxative Bromo Quine Tablets". Gausi kiekwienoje aptiekoje už 25c. Jei nepagydys, sugrąžins pinigus. Ant kiekwieno boxelio yra paraszas E. W. Grove.

Puikiausios pawinczewones ir popieros gromatoms.

Naujausiu ir gražiausiu pawinczewoniu ir popieru gromatoms, importuotu isz Europos, su lietuwiszkais paraszais, turime dabar daugybę. Prekes pawinczewoniu po 15c. 20c. ir 25c. Popieru prekes: 1c., 2c. 10c. 15c. 20c. 25c. arkuszas. Norinti gauti "samples" popieru ar pawinczewoniu, tegul prisiunczia $1. Norinti gauti "samples" abieju popieru ir pawinczewoniu, turi prisiusti $2.00.

A. Olszewskis,
924—33rd St. Chicago, Ill.

Guodotinas Kuningas Tarasiewicz, klebonas szw. Kazimiero parapijos, Milwaukee, sztai ka raszo apie kartują wyna Dro Bożynczo.

Kad persitikrinti apie gydytipo weikme kartojo wyno Dro Božincz, dawiau jį sergantiems sawo žmonėms ir atradau, kad jis isztikro daug gero padaro, nes sudrutina pajiegas. Tula ypata, kuria per daug metu "rėmuo" be paliowos grauže, weik pas weiko, kaip tik ta wyna pradėjo wartoti.

Kita ypata turejo wisai sugedusį pilwa; po iszgerimui tik wienos to wyno bonkos, jaucziasi dabar wisai sweika ir linksma.

Su guodone,
Kn. Idzi Tarasiewicz,
992 Bremen ul. Milwaukee, Wis.
Rugpj. 30, 1900.

Kartują Wyna Dro Božincz gali gauti wisose aptiekose. Fabriko ofisas: 519 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardawimo pirmos kliasos saliunas, lietuwiu apgywentoje wietoje. Priežastis pardawimo, kad sawinikas iszwažiuoja į sena kraju. Atsiszaukite pas:

Martina Raudoni,
8001 Houston ave., South Chicago, Ill.

Pigiai ant pardawimo po nr. 3259 So. Halsted st. dwi pentrinis namas su dwiem lotais. Abu lotai užima plota žemes 50×125 pedu. Namas ant 3 familiju ir sztoras. Noriu parduoti arba iszmainyti ant geros farmos.

H. P. Myers, 1008 chamber of Commerce, LaSalle st. Chicago, Ill.

Pigiai ant pardawimo geras saliunas aplink lietuwiu apgywentije wietoje. Priežastis—sawinikas iszwažiuoja isz Chicagos. Atsiszaukite pas:

John Skoraczewski,
3329 S. Morgan st., Chicago, Ill.
(11—30)

Temykit!

Jonas Možeika, lietuwys, assistentas ir notary public adwokatu: Theo Proulx ir C. O. Cavette geriausei ir teisingiausei iszjieszko skriaudas už sužeidimus padarytas per kompanijas ar miesta. Jis turejo mano prowa su miestu už sužeidima ir gerai ja iszprowojo. Todel weliju kiekwienam tokiuose reikaluose kreiptis prie J. Možeikos, 31 W. 14 Place, Chicago, arba gali paszaukti per telefona: Central 2621, nuo 10 ryto iki 4 wal. po pietu. France Žemaitiene.

Hei wyrai, moterys, wisi pas S. Arbaczauska!

Užlaiko szwiežia ir geriause mesa. Prekes pigios, žmogus doras ir su kiekwienu teisingai apsieina.

S. Arbaczauskas,
1229 S. 2nd st., Philadelphia, Pa

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 14-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus.

"Vienybė" ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

Geo. M. Glaser, M. D.

Medicinos Daktaras.

Gydo wisokes ligas, turi geriausę praktika ligose moterių, walkų ir chroniszkose ligose. Teipogi geriausei atlieka aperacijas wisokiuose atsitikimuose,

867 32nd St., Chicago

OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12—2 po pietu ir po 6 wak
Telefonas Yards 885.

MUSŲ ŽEMĖS AUGMENYS.

Pagal Lunkevyčių ir kitus.

(Tąsa.)

Apart dilginančių dilgėlių, yra ir neturinčios tokių ypatybių, bet jos iš savo pavidalo teip panašios į dilginančias, kad tas panašumas ir yra ginklų saugojančiu jas nuo mintančių žole žvėrių: jie pamatę tokią dilgėlę, tiki jog tai yra dilginanti, todėl nė ne bando artintiesi ir esti, tiki, jog yra tai dygioji. Žiurėkite ir pats pamatysite, kad teip yra, kadangi ne sunku bus užtėmyti, jog galvijai šalinasi ir nuo nedilginančių dilgėlių, nors nupjautas noriai ėda.

Nekalbėsime daugiaus apie tai, kapi augmenys ginasi nuo priešų ir visokių neprilankių sau aplinkybių. Ant supratimo to ir privestų paveikslų užteks. Iš privestų paveikslų matote, jog visoki augmenys turi teip sutaisytas šaknis, virkščią, lapus, kad tas jiems palengviną matinimasi, sugriebimą kuo daugiausiai šviesos ir šilumos, apsigynimą nuo negerų aplinkybių ir naikinančių augmenis žvėrių. Ne visi vienok lygiai prisitaikę prie ne gerų aplinkybių, vieni prisitaikę geriaus, kiti gi niekiaus, todėl tai vieni gyvena ilgiaus, kiti trumpiaus. Kaip daugelis seniai gyvenusių ant žemės gyvunų išnyko nuo žemės paviršiaus, išnykusių vietoj atsirado kiti, teip tas yra ir su augmenims. Terp augmenų, vieni ant atsigynimo nuo priešų kaipo ginklą turi akstinus, kiti kartumą, dar kiti negardų kvapą, kiti tvirtumą, tai ne vienas skaitytojas galėtų paklausti, kokį ginklą turi žolė, žmogaus auginami javai ir daugelis kitų augmenų? Teisybė, kad ne visi augmenys turi atsigynimui ginklą, bet ne reikia užmiršti, kad gamta ir ne visiems gyvunams suteikė atsigynimo ginklą ir žmogus priguli prie beginklių sutvėrimų, bet jam gamta suteikė protą, kuris ir yra didžiausiu atsigynimo ir užpuolimo ginklu. Daugeliui augmenų ne turinčių atsigynimo ginklų gamta suteikė didelį vaisingumą, kuris jiems užstoja ginklą. Jeigu šitie vaisingiejie augmenys ne turėtų priešų, tai jie apvaldytų visą žemės paviršų, paverztų visą maistą nuo kitų augmenų, kiti turėtų išnykti, liktų tik tie smarkiai besiveisianti; ant apsaugojimo kitų augmenų gamta šitiems ne tik turėjo paskirti priešus mažinančius jų besiveisimą, bet turėjo suteikti ir amžį trumpesnį.

Su tulais augmenims, yra teip kaip ir su gyvunais. Tuluose kraštuose atskirtuose nuo kitų užsilaikė kitur išnykę augmenys. Prie tokių kraštų priguli antai Australija ir tulos jos salos. Yra čia augmenys ir žvėrys, kokių kitur nėra, bet tie vietiniai augmenys viešpatavo čia teip ilgai, kol iš kitų kraštų tvirtesni, geriaus mokanti prie visokių sanlygų prisitaikanti ne prisigriebė. Persikėlę čia europiečiai, atsigabeno iš savo tėvynės augmenis, kurie Australijoj greitai paėmė viršų ant vietinių, tuos stumia į prapultį, varo prie išnykimo, atėjunai atėmė maistą senoms vietinėms veislėms. Teip yra ant Australijos sausžemio, ant salų Tasmanijos, Naujos Zelandijos; pasekmingai išlaiko kovą su atėjunais tvirti tų kraštų medžiai, silpnesni gi augmenys nyksta ir neužilgio gal visai išnyks diktai vietinių augmenų. Taigi mat, kaip didžiausiais priešais gyvunų yra gyvunai, teip ir augmenų didžiausiais priešais yra augmenys; ir žmonių juk didžiausiais priešais, turbut, bus žmonės: karių ant naikinimo tautų juk neveda žvėrys arba augmenys bet vien kitos tautos, taigi smarkiausią kovą veda žmonės su žmonėms, milijonus žmonių užmušė jie kruvinuose terp savęs mušiuose.

XVI.

Augmenys ne tik kvėpuoja, maitinasi ir auga, bet ir dauginasi, veisiasi teip kaip ir visi gyvunai, ant veisimosi augmenys turi teiposgi atsakančius organus kaip ir gyvunai. Tas atsitinka maž daug šitokiu budu: augmenys žydi, žiede užsimezga vaisius su sėkloms; sėklos patenka į atsakančią dirvą ir iš jų išdygsta jauni augmenėliai. Ant to vienok reikia atsakančio laiko ir tinkamų sanlygų, be kurių nupuolusi sėkla ne išdygsta; paprastai, dėl neatsakančių išdygimui sanlygų, tik mažas nuošimtis nupuolusių ant žemės sėklų išdygsta ir išdygę diegai auga.

Tą visi žino, bet ne visi žino, kaip ir kokiu budu augmenys dauginasi, kaip užsimezga vaisius ir sėklos. Ant geresnio to supratimo reikia pirmiausiai peržiurėti iš kokių dalių susideda augmenų žiedas.

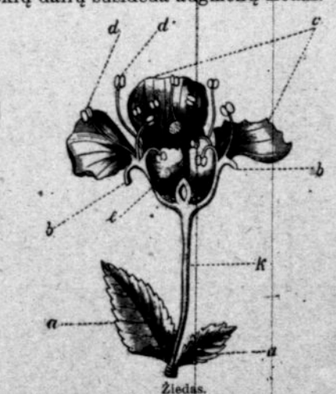

Žiedas.

Ant paveikslėlio matote, jog žiedas yra ant laibo stiebelio, kurio apačioj yra maži lapeliai. Pats žiedas teiposgi susideda iš kelių atskirų dalių. Gražiausia žiedo arba kvietkos dalis yra tai teip vadinamas *vainikėlis*. Jis susideda iš atskirų lapelių, kurių buva daugiau ar mažiaus, nuo 1 iki 20 ir daugiaus, lapeliai tie yra arba lygus, arba visokio didumo, liuosi arba suaugę kaipo dudele, varpelis, ratas ir tt. Parva lapelių yra visokia. Nueikite pavasaryj ant pievų arba ir į mergų darželį, o pamatysite ten visokių parvų žiedų vainikėlių lapelius: baltus kaip sniegas, raudonus kaip kraujas, mėlynus kaip dangus, geltonus ir visokių kitokių parvų. Po vainikėliu yra teip vadinamas *bliudelis*, tam kiausiai žalios parvos; jis teiposgi yra iš atskirų lapelių arba liuosų arba suaugusių. Bliudelis yra apačioj vainikėlio, o jo viduryj *vyrukai* ir *motės*: vyrukai yra arčiau kraštų vainikėlio, viduryj žiedo gi motės. Lygiai vyrukų teip ir močių žiedo gali but po daug. Tankiausiai buva teip, kad motė yra viena, o vyrukų arba tiek kiek vainikelio lapelių, arba dusyk keturssyk ir tt. daugiau negu lapelių. Toks tankiausiai yra žiedas. Bet ne visi jie vienoki. Pasitaiko kvietkos be bliudelių, bet vien turinčios vainikėlį, motes ir vyrukus; yra ir toki žiedai, kuriuose nėra nė bliudelio, nė vainikėlio, bet vien vyrukai ir motės, tokius žiedus vadina *nuogais žiedais*. Pasitaiko ir toki žiedai, kurie turi visas dalis, truksta vien vyruko arba motės: buva bliudelis, vainikėlis vyrukai, arba bliudelis, vainikėlis ir motė.

Retai ant vienos kojukės arba stiebelio buva vienas žiedas, kaip tai yra, paveikslan, pas auguonas. Paprastai kojukė arba stiebelis išsišakoja ir ant jos arba kaipo varpa, kaipo šluotelė, kaipo kekė buva daug žiedų, kaip tai matote ant gervažolių, dobilų, serbentų, remunių, saulučių ir tt.

Kas gi yra, paveikslan, remunės, saulutės, dobilo žiedas? Tai ne vienas žiedas, bet šimtai surinkti į kruvą ant vieno stiebelio.

XVII.

Iš žiedo dalių svarbiausi yra vyrukai ir motės: be jų žiedas ne gali išduoti vaisiaus, be jų ne gali užsimegsti vaisius su sėkloms. Todėl apie tas žiedo dalis pakalbėsime plačiau.

Žiedo dalys.
A. vyrukas, B. motė, ir C. dulkės.

Vyrukai susideda iš laibo stebelio, ant kurio viršaus yra du krepšukai su geltonoms dulkėms vadinamoms žiedų dulkėms. Žiurint į tas smulkias, neužmatomas škyrium dulkes per padinantį stiklą, jos pasirodo apvalioms, pailgoms ir kiaušinio pavidalo, apvilktos plona, dailia plėve. Viduryj kiekvienos tokios dulkės yra atsakantis skystimas. Dulkiniai krepšeliai pas nuogasėklius augmenis yra apačioj, o pas uždengtsėklius viršui ėsančių ant stiebo inkstukų; skaitlius tų dulkinių krepšukų pas visokius augmenis ne vienoks: tankiausiai buva po keturis; pušys turi jų po du, amalai gi dang. Vyrukas yra vyriškoji žiedo dalis. Kaip pas visus gyvunus ant išdavimo veislės reikia medegos dviejų lyčių, tas pats yra ir pas augmenis: nė viena moteriška, nė vienas vyrukas ne gali išduoti vaisiaus, bet ant to reikia susijungimo dviejų lyčių.

Vyrukų krepšiukuose per dalinimasi tveriasi atskiros celės, kokios yra pamatu visų gyvų daiktų, taigi žmonių, gyvunų ir augmenų; perplyšus krepšeliams, dulkes tas vyruškos lyties vėjas arba vabalai, labiausiai bitės rinkdamos medų, perneša ant motės, taigi ant moteriškos žiedo dalies.

Kiekviena tokia dulkelė yra išsivysčiusi celė arba kamaraitė, susidedanti iš branduolio, protoplazmos ir uždengiančios ją plėvės. Tulų augmenų dulkių kruopelės yra sulipusios į kruvą, kitų gi jos liuosos.

Motė arba moteriška žiedo dalis yra visai kitokio pavidalo. Kaip matote ant augščiaus padėto paveikslėlio, ji panaši į butelį su ilgu ir laibu kaklu. Viršus jos truputį išsiskėtęs, jį vadina šnipeliu, jis yra ant stulpelio; stulpelis tas tuščias viduryj. Žemiaus stulpelio yra išsiplatinusi motės dalis—ją vadina užmazga. Perpjovę užmazgą jos viduryj rasime vieną arba daugiaus apvalių trupinėlių, kuriuos vadina augmenies kiaušiniais arba sėklų bumburais, tai yra bumburais, iš kurių paskui išsivysto sėklos. Kaip visos kitos augmenies dalys, teipjau vyrukai, kaip ir motės turi but augmenims reikalingi. Is tikro šitos dalys atlieka labai svarbią užduotę augmenų gyvenime.

Nunokus vyrukui, jų dulkiniai krepšeliai truksta ir ėsančios juose dulkės išbyra. Kiti grudeliai tų vyriškų dulkių patenka ant išskėsto kaklelio motės arba šnipelio, kuris, jeigu išnokęs, turi smulkius uselius ir aptrauktas limpančiu skystimu. Lygiai useliai, kaip ir skystimas sulaiko dulkes

Knygu Katalogas.

Knygos sawos spaudos.

Arywi Apaireszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko daresi žalbai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....30c

Aritmetika. Kniga iszsimokinamui roknądu. Preke.....25c

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita Knygele privalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti cielybeje sawo sweikatą, paliginti sawo amži ir mokes užauginti sweikals ir twirtals sawo walkelius. Preke.....35c

Zemgus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko. Aeris. Gradi apyasakole: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su vargingą mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingcms apsivedusius. Szita apyasakole užima kiekvieną jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes.....10c

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Ameriką, koklos kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kurio gero padaryta ant šitos žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwiensam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam. Idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapius 364. Preke.....$1.00

Drutuose, gražiuose aplaruose.....$1.35

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Nalikovski ir kitus, sutalse Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygszioi iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa, musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius iszsaves ugni; isz kokiu žeme aluogsniu susidieda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu geryblu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenyse: surus, preski, saldus, ar kartus, kokijuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszkaišytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszstystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyweniju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, isdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, prameniu; kur koki oral: szalczius ir karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dieniu nenusileidžia arba neužeika ir tt. Knyga didele 8-ta colia, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslellais: mapu, gyvuliu ir tt.....$2.00

Ta pati, apdaryta audimu kietuose aplaruose, auksinemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir sveno. Preke...$2.50

Kalp Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supleze kun. Y. Dembskis.....10c

Kalp geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko izgulde kun. V. Dembskis.....15c

Kraziu Skerdyne. Apraszo apie balsu atsitikima kada 1893 m. maskolial užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, žaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpecneižio bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta visa atsitikima.....15c

Lietuwiszkas Lementorius su poterials, katekizmais ir mistranturu.....15c

Moksias apie Žemą ir kitus svistus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susidieda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilanetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 pusla plus. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsizwiesti.....75c

Drutuose, gražiuose aplaruose.....$1.00

Lenkai ir lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra paraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszczialais: Keistuociu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prietelystele yra mums naudinga ar biedinga.....15c

Lietuviu prateviai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžia persu. Parsaze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prateviai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimima.....50c

Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. Isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 210 aiszkiu abrozelnu,—su apraszymu planetu ir pasaloriu koklas senowes žmones wartojo inspejimui ateities.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus.....50c

Apdarytas.....65c

Olitypas, apyasaka isz laiko serpesiwariokos Tres Indijonu Amerikos.....25c

Puiki istorija ape Kantrio Alana, kuri per 22 metus walkszneiodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantrei iszkentejo.....20c

Pamokslai Iszminties ir Teisybes Iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patipę 128 graziu juokingu ir iszmintingu pasakaliciu. Kas nori tureti graziu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią knygele, o gardžiai pasijuoks, žmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo moksliu duoti iszmintingą atsakymą.....50c

Rankwedlis ir Gromatu raszymui. Yra labai naudingą knygele, kuri mokina kaip reikrasztie gromatas in: pakystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius, priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augszta stowinczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewones) ant Naujo Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose.....50c

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka paszwesta jaunumenei.....25c

Senu Gadyniu Iszmyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsong; sutalse Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami giliuse szulinius, kasaiuse ar imdami isz žemes anglia, randa gilial palaidotus žemeje. Tuju sutverimu atrado czielus, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos siekniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokimasi padžiuti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu meta reikalavo pakol ant mirusio žverles kuno užaugo jos eile keliolikos siekniu storio. Moksliniczai isz to semia brangiausia mokslu susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augartesnes veisles, ir pagal storums ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo spresti, kaip senial ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 372 puslapiu stambaus druko, ant graziuos popieros ir apie 150 paveikslu invairiu senu gadyniu iszmykusiu sutverimu. Preke.....$1.00

Trumpa Geografija. Sutalse Neris, Trumpai ir suprantamai apraszo visas 5 dalis swieto. Su 74 paveikslellais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing.....25c

Apie turtu isdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Velkalas prideanatis politiszką ekonomiją. Koklais keliais isdirbą turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilepia ant draugijos gyvenimo.....35c

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Ruszitkai parasze Rubakin'a. Verte Drugys. Iszeido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikimes: kaip ils persikveiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens iszsellus ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo paklilę. Czia sukritę didelius darbos veikla: sniegas kartais uždengia cielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keicziasi in vandeni ir užilieja laukus, iszrezo upes, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes.....100c

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas pavelkslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams...25c

Knygos Swietiszkos įtalpos.

Anima Vilis, naujausia ir graziausia pasaka, kuriai skaitytojas atsidžiaugti negales.....75c

Anegdotai iszsitarimai ir pasaules isz gywenimo "" "" 10c

Apleka Diewo, pasaka.....$1.00

Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprietelių wedanczių isz tikro ir lenganingo tikejimo kelio in prapultv. Czia rasazejas nurodo kurios yra seniausios ant žemes kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ja iszmaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprietelių apsisaugoti.....10c

Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes: Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti.....30c.

Birutes dainos " " " 10c

Budas gydymo. Daktariszka knyga.....40c

Diewaitis, apyasaka szios gadynes. Yra tai graziausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " " " $1.00

Dainu skrynele " " " 20c

Etnologiszkos smulkmenos " " 25c

Egle faloziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramai parasztyti Aleksandro Gužuoziu.....25c

Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieniniio Lietuviu pad-jimo.....10c

Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos.....15c

Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra.....50c

Gywenimas Klemenso Marijes Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejiaus isz Italijos in žemiu karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, perwerta ant lietuwiszko Kn Petro Saurusaičio. Kas nori tureti dwaskiszko nasju pasiskaitimu tegul nusiperka szę knyguželę.....30c

Istorija Europos su mapomi.....50c

Istorija graziuos Katrukos " " " 15c

Istorija isz laiko Prancuzu wainos atsitikimuose Afrikoje.....30c

Istorija graziuos Magielonos " " " 15c

Istorija septynios Kunigaikszes " " " 30c

Istorija arba apsaksmas apie Lietuwiu pradžia. Parasze Szaszyksz.....

Gaivuoginė wyrapedia. Kaipgi pasiskaitę kaip kaip pagimsi ant gyrwiokos.....

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, kataliszka maldu knygele. Maldos yra ryszmetines, wakarines, prie spawiedines, komunijos, mieszu, miszparu ir daugybe kitu; miszio maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapsiniu ir tt. Yra 6 litanijos: paslmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rožanczriai, stacijos, karunka, kelioliika sawentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir graziausia knygele, isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus druskas Mieru 3¼x4½ collai. Szitu knygeliu apdarai irrpekes yra sekanczios:

No 1. Prasti druti apdarai, auksinei krasztai.....50c

No 3. Moroko skuros minkszti apdarai, apvalus kampai, auksintas paraszas, kvietka ir krasztai.....$1.25

No 4. Francuziszkos gluodnios skureles apdarai, apvalus kampai, auksinta kvietka, kryžius ir krasztai.....$1.50

No 5. Abdeta baltais slaniaus kaule, liais, su 3 sidabriniais medalikeliais, aksomo nugara, apkaustintos briaunos auksinti krasztai.....$.150

No 6. Baltos celiulioidos apdarai, iszkilusios kvietkos, su dviems kabutemis auksinti krasztai.....$1.50

Kas prisius $1.25,

Aplaikys 50 puikiu popieru gromatu raszymui su puikiomes kiekwienam stonui pawinczewoniems, apskaitimais ir naujai isz Paryžiaus pargabentoms kwietkoms. Skubinkites, nes tik priesz Kaledas ir Naujus Metus tokios bus gaunamos. Kasztus prisiuntimo mes patys apmokame. Adresuokit teip:

Wm. Kudarauckas,
Box 234, Lawrence, Mass.
Nesluk markems.

Pigiau kaip kitur!

Czysto aukso, 14 ir 18 K. sziluboinai žiedai; Laikrodžiai ir laikrodeliai pas mane pigiau kaip kitur. Daru naujus ir taisau sugadintus laikrodžius ir laikrodelius, žiedus, draugystem spilkeles ir wisokius auksinius ir sidabrinius daiktus pigiau kaip wisi ir wisa darba gwarantuoju.

F. Prožanskis,
954-33 str. Chicago, Ill.

Dr. Leonard Landes,
Lietuviszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.
Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi unIwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedhiuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon. Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

UsžTikrina IsŽgydyma
wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas LytisŽku Daliu
iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: | nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 6 po piet iki 9 wakaro
Nedėlionis: nuo 9 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.
Užtikrinsz dėmi gydyklas prisiunkite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek ewei ir aprasyk sawo ligą, o aš prisiusiu gydyklas kurioms teisingi-ty.

A. Sukurskis & Co.

Lietuviszkas
CIGARU ir TABAKO FABRIKAS.
Dirba Cigarus isz tikro Havanos tabako ir užlaika inportuotą tabaką tinkamiause ant papierosų isz Rosijos, Turkijos ir kitų szalių. Bizniertams dasiunczia tabako ir Cigarus į wisus Amerikos krasztus už pigiausę prekę.
Fabrikas: 1125 N. Maplewood ave.
Offiso ir Krautuvė: 3259 So Halsted
CHICAGO.

Official Publication.

Annual Statement of the PENNSYLVANIA FIRE INSURANCE COMPANY of Philadelphia, in the State of Pennsylvania, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$400.000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	230.667.67
Mortgage loans on real estate	719.900.00
Loans on collateral security	169.900.00
Book value of bonds and stocks	3.579 797.15
Cash on hand in bank	163.668.27
Total net ledger assets	$4.813.927.09

NON-LEDGER ASSETS.

Interest due and accrued	11.363.44
Market value of bonds and stocks over book value	85.292.85
Net amount of uncollected premiums	268.890.50
Gross assets	$5.179.473.88

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book values of real estate	$8.167.67	
Special deposits to secure liabilities in Virginia and Oregon	80.000.00	
Total		$88.167.67
Total Admitted Assets		$5.091.306.21

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid	18.696.47	
Losses, in process of adjustment, or in suspense	164.954.85	
Losses resisted	9.563.76	
Net amount of unpaid losses		$193.215.08
Tatal unearned premiums		1.556.227.30
Amount reclaimed on perpetual policies		840.018.57
Total liabilities		$2.589.460.95
Less liabilities secured by special deposits in Virginia and Oregon	23.742.00	
Balance		$2.565.718.95

INCOME.

Premiums received during the year	$1.648.619.66
Deposit premiums received on perpetual risks	34.412.94
Interest, rents and dividends received during the year	228.353.47
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	11.518.75
Amount received from all other sources	435.00
Total income	$1.923.399.82

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$1.225.528.70
Deposit premiums returned on perpetual risks	17.768.15
Dividends paid during the year	100.000.00
Commissions and salaries paid during the year	459.465.65
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments)	71.224.65
Loss on sa es, or maturity of ledger assets	12.972.24
Amount of all other expenditures	89.790.84
Total expenditures	$1.976.750.23

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$8.286.583.00	
Total premiums received during the year in Ill.	$92.497.66	
Total losses incurred during the year in Illinois	$58.804.05	
Total amount of outstanding risks	$371.880.866.00	

R. DALE BENSON PRES.
W. GARDNER CROWELL SEC'Y

Subscribed and sworn to before me this 15th day of January, 1900.
GEO W. HUNT,
(SEAL). Commissioner.

Official Publication.

Annual Statement of the PACIFIC FIRE INSURANCE COMPANY of New York, in the State of New York, on the 31st day of December, 1899; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$300.000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	9.015.50
Mortgage loans on real estate	232.350.00
Book value of bonds and stock	417.000.90
Cash on hand in bank	18.328.87
Total	$676.694.37
Deduct agents' credit balances, borrowed money, and all other ledger liabilities	32.500.00
Tatal net ledger assets	$644.194.37

NON-LEDGER ASSETS.

Interest and rents accrued	3.227.09
Market value of bonds and stocks over book value	71.505.00
Net amount of uncollected premiums	63.317.62
Gross assets	$782.244.08

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Special deposits to secure liabilities in Georgia	33.500.00
Total Admited Assets	$748.744.08

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid	$37.681.87
Losses, in process of adjustment, or in suspense	49.050.61
Losses resisted	4.083.33
Total amount of claims for losses	$90.815.81
Deduct re-insurance due or accrued	22.552.64
Net amount of unpaid losses	$68.263.17
Total unearned premiums	330.061.66
Due for commissions and brokerage, salaries, rents, interests, bills, etc	10.866.66
Return and re-insurance premiums	11.026.31
Total liabilities	$420.217.80
Less liabilities secured by special deposits in Georgia	8.300.98
Balance	$411.916.82

INCOME.

Premiums received during the year	400.187.89
Interest, rents and dividends received during the year	27.383.96
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	492.50
Total income	$428.064.25

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	276.278.81
Dividends paid during the year	20.000.06
Commissions and salaries paid during the year	135.625.83
Rents paid during the year	2.518.75
Taxes paid during the year (including fees etc., of insurance departments)	13 850.27
Legal advertising profit and loss etc	61.63
Amount of all other expenditures	9.447.39
Total expenditures	$483.002.68

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$3.722.494.00
Total premiums received during the year in Ill.	$37.513.11
Total losses incurred during the year in Illinois	$31.536.03
Total amount of outstanding risks	$67.900.249.00

FRANK J. STINSON, PRES.
GEO JEREMIAH, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 20th day of January, 1900.
GEO K. HUFNAGEL,
(Seal) Notary Public.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT.
Kauno gub. Szauliu pawieto.
723 W. 18th Street. Telefonas: Canal 78.
Nuo 8tos iki 12tos ryto. Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

F. P. Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
145 LaSalle st. Room 410. Chicago, Ill.
Telephone Central 3066.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Mieli Broliai!
Tapes elektrikinio drato sužeistas ir negaledamas sunkesnio darbo dirbti, užsidejau todel prekysta: wisokiu knygu, abrozu, stowylu, szkapleriu, rožanczių, popieros gromatoms raszymui, plunksnu užlaikanczių sawyje atramenta, drukuojamu maszynu nuo $1.00 iki $200.00, rewolweriu, karabinu, szpilku į kakla raiszczius metancziu isz sawes ugni ir tt. Prisiusk už 2c. marke o gausi katalogus kitus apraszymus dykai.
M. A. Ignotas.
902 S. Front St., Philadelphia. Pa.

JAMES J. HIGGINS,
Successor to M. Durning.
Redytojas Pagrabu ir Balsamuotojas Kunu.
Iszleistos 1868 metuose.
167 First St., Elizabeth, N. J.
Telefonas: | Local. 95 / Long Distance .59 B.

Lietuwiszka Grocerne.
Atidariau nauja Sztora, turiame užlaikau wisokius wagonus dalktus, apatinius drabužius, cigarus, papierosus tabaka, gromatoms popieras, pawinczawones ir wisokius kitus dalktus szeimynoms reikalingus. Wisi taworai szwieži, o prekes pigesnes kaip kitur. Užkwieziu wisus atsilankytį, o busite užganedinti.
J. K. Chmelauskas,
878-880 W. 33rd st., CHICAGO.

Naudokites!
Kas prisius $8.00 aplaikys geriausia ir naujausios mados masziuke gromatoms drukuoti. Szi masziuke teip gerai drukuoja kad kiekvienas, nors ir mažiausai mokintas, per 10 minutu iszmoksta daliei drukuoti. Prie kiekvienos masziukes duodam dovanas istoriszkoms knigoms bei popieroms su puikiomis kvietkomis ir gražiais apsakymais gromatu raszymui. Tokiu popieru tuzinas kasztuja 35c; 5 tuzinai $1.00. Agentu reikalaujame kiekvieno lietuviszko apigardoj ir duodame gera uždarbi. Raszyk sziadien.
W. Kudarauckas,
Box 234, Lawrence, Mass.

—Tikrai Lietuwiszkas—
SaliunaS.

Geras alus, seniausios arielkos, kwepianti cigarai ir czysta wieta del užeiwiu. Apart to didele ir czysta sale ant mitingu, baliu, weseliu ir kitokiu zabowu
Jonas Petroszius,
168 W. 18tht . Kerte Union. Chicago.

Dr. O. C. Heine,
DENTYSTAS.
Kerte 31st ir Halsted ulicziu, wirszui Aptiekos. Chicago.

THEO PROULX
ADVOKATAS IR KONSULIS.
JONAS MOŽEIKA,
Assistentas ir Notary Public.
ROOM 601-602
87-89 E. Washington st., Chicago, Ill.
Thelefon: Central. 2621.
Užsilimame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už sužeidimus. Musu ofise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.
Jonas Možeika gyvena po nr. 31 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

Žingeidus swietui dalykas.
Tikrai wienatinė gydykla ant užleidinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, už ką gwarantuoju. Prof. Brundza sutei kia puiklus, szvelnius ir tankius plaukus, ką liudyja daugumas prisiųstų padėkawonių per laiszkus ir laikraszczius. Pagelba yra wisiems, tik atsiszaukite.
OFFISAI: 145 Grand st., Brooklyn, NY
996 Broadway,
Norėdami pasiklausi rodos per laiszkus, adresuokite: The J. M. BRUNDZA CO.,
* 2361. New York. U. S. A.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Offiso puikus Fotografijos už kainą tikrai
$2.00
Ant vandens ir gyvenimo ... Chicago

STERN
3431—3433 So. Halsted Str.
—Parduoda—
Czewerykus, Waiku drapanas, Lowu apredalus,
Wuolaktinius Taworus, Szalikus, Apatinius apredalus, marszkinius ir kelnes. Taworai geriausi. Prekes pigiausios.
Iejimas musu sztoran tik po nr. 3431 So. Halsted St. į wisus departamentus

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?
Jeiga teip, tai pirk wisus reikalingus prie peczlaus daiktus pas
Outlet Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.
o jie sutaisys tawo peczius dykai. Teipgi turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

A. M. Matusawiczia,
AGENTAS
Wargonu, Pijanu, Siuwamu Maszinu, Cigaru ir Papierosu.
Wargonus, Pijanus ir Masinas duodu ant 20 dienu ant išmėginimo. Jeigu per ta laika pasirodys palaistas ingumas, ar per brangum, asz ji atsimsiu atgal ir už ta laika niekas nekasztuos. Užtikrinu kad nuo manepirkste wiska pigiau kaip wisos Amerikoj gales rasti gauti, nes asz wisokius daiktus iusz stacziai isz fabriko ir todel galiu pigiau juos parduoti kaip tie kurie isz wholesale ima. Meldziu tik pameginti, o užtikrinu kad busite užganedinti.
A. M. Matusawiczia,
208 W. Centre St.
Mahanoy City, Pa.

DR. KALLMERTEN.
GARSINGAS SPECIJALISTAS

Chroniszku, Nerviszku ir privatiszku ligu vyru, moteriu ir vaiku. Ligonius gydo per laiszkus.
$1.000
Nagrados duos kiekvienam gydytojui, kuris iszgydys tiek ligoniu su tiek laiko, kaip Dr. Kallmerten. Gydoles yra sutaisytos isz foliu ir szaknu del kiekvieno ligonio skyriaus. Dr. Kallmerten iszgyde sukstanczius ligonu žmoniu, kuriuos kiti gydytojai laike už neiszgydomus. Jeigu kenti ant kokios ligos, raszyk tuojaus prie DR. KALLMERTEN, o RODA GATSI DYKAI. Apraszyk geral savo liga, lyti (vyras ar moteriszkę) amžy, kiek sveri, indek truputi plauku ir už du centu pacztine marke, o gausi atsakyma ar galima iszgydyti ar ne. Adresas:
DR. F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

Zemlapis Lietuvos ir Latvijos.
Lietuviszkoje kalboje, atspaustas lotiniszkoms litarams Peterburge, gauna mas pas: Inžinieriu A; Macejevskį.
Nevskij prospekt. n. 111 b. 73.

Seniausia Lietuwiszka Banka
S. Makauckas,
212 FIRST ST. ELIZABETHPORT, N. J.
Siunczia pinigus į wisas dalis swieto. Apmaino pinigus wisokiu žemiu. Parduoda szifkortes ant wisu liniju už pigiause preke. Asz esiu jau 11 metu szeme biznyje, ir wisada stengiausi ir stengsiuosi žmoniu reikalus teisingai atlikti.

Wisi — wyrai — pas —

Baltrukoni!!
Rasite szaltą alų, seniauses arielkas, wyną net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.
Atsilankykite po nr.
11 N. River Side St.,
Waterbury. Conn.

Tikrai Lietuviszkas
SALIUNAS.
Užlaiko gera alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriausu užeiga del szwediai atwažiuosią į Waterbury. Yra tai wienatinė szynkuvė ... ir teisingiausia lietuwiszkas saliunas mieste Waterbury.
J. F. DANISEWICZIUS,
... Bank, Kampas S. Leonard ct.
Waterbury, Conn.

$11.75
GENUINE ELGIN. Ladies OR Gent's SIZE.
GERIAUSIU YRA PIGIAUSIAS
Ir mes nu-keleme ant puses—ne laikrodelius, tik tai laikrodes—ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Solid Gold-filled lukszteis, su gryna 18K. Elgin widurinis, padirbtas fabriko Elgin National Watch Co. už puse prekes. Gwarantuojame juos pilnai ant 20 metu. Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis—ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Solid Gold-filled lukszteis, su gryna 18K. Elgin widurinis, padirbtas fabriko Elgin National Watch Co. už puse prekes. Gwarantuojame juos pilnai ant 20 metu. Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis—ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Wisus persitikinę laikrodeli del apžiurejimo. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Wisus persitikinę laikrodeli del apžiurejimo. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Wisus persitikinę laikrodeli del apžiurejimo. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame.
Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis—ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Solid Gold-filled lukszteis, su gryna 18K. Elgin widurinis, padirbtas fabriko Elgin National Watch Co. už puse prekes. Gwarantuojame juos pilnai ant 20 metu. Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis—ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Wisus persitikinę laikrodeli del apžiurejimo. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusk mums sawo adresa, o mes paiusim tau C. O. D. daiktu 18K. lenctuoseis ir per tula laika paleisime tuos daiktus. Wisus persitikinę laikrodeli del apžiurejimo. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame. Prisiusime teipgi ksztus mes pats užmokame.
Jei norite, mes paiusime tau sawo katalloga.
Jei norite, mes paiusime tau sawo katalloga.
Jei norite, mes paiusime tau sawo katalloga.
CONSUMERS WATCH COMPANY,
Dept. A. 210 Pearl St.,
BUFFALO, N. Y.

Linksma bus tavo namuose,
jei nusipirksi viena musu Home Music Box'a.

Yra tai puikausi ir priegtam pigiausi instrumentai, kokius tik sziadien galima